

MLIJEČNE KVOTE - STRAH I STVARNOST

TEMA BROJA -
AGROTURIZAM

U posjeti vinarima
Plenković na Hvaru i
Antunović u Dalju

ovlašteni prodajno - servisni centar

FENDT

**Pored prodaje i servisa nove mehanizacije
BELJE REMONT d.o.o. vrši i prodaju rabljene
poljoprivredne mehanizacije i priključnih strojeva
uz povoljne uvijete plaćanja i mogućnost narudžbe.**

BELJE REMONT d.o.o.

**Osječka 4, 31300 Beli Manastir,
tel. +385 31 790-340 fax. +385 31 702-590**

IMPRESSUM:

EU agro info

Časopis za prilagodbu hrvatske i bosanskohercegovačke poljoprivrede EU i Glasilo Agroekološkog društva

Osnivači:

K.K.P.S. marketing, Agro ekološko društvo
www.agro-eko.info, Agro klub

Izdavači:

Intersigma d.o.o., Agro ekološko društvo
intersigma1@gmail.com

Direktor:

Ivan Prašnjak, oecc

Glavni Urednik:

Damir Rukovanjski, dipl.ing.agr.
rukica@email.t-com.hr
tel/faks: 031 376407
0916050506, 0989503745

Zamjenik urednika:

Franc Sauer, euagroinfo@email.t-com.hr

Adresa uredništva

EU Agro Info, Osijek, Vjenac lipa 31
agrotehnika@email.t-com.hr
euagroinfo@email.t-com.hr

Izdavački savjet:

Werner Knopfhler, dipl.ing.agr.
Franz Sauer, Drago Sabolić, Jozephine Pfaff, Dražen Rukovanjski, dr.vet.med., Dunja Rukovanjski, dr.vet.med.
Prof.dr.sc. Dragutin Bodakoš, dr.vet.med.
Anto Kobaš, dipl.ing.agr., Boris Palinkaš, Vladimir Tribuljak, dipl.ing., Prof.dr.sc. Gordana Bukvić, Doc.dr.sc. Mirjana Brmež, Prof.dr.sc. Vlatka Rozman, Zoran Galić, dipl.oec., Marin Barić, dipl.ing.agr.
Eugen Sauer, dipl.ing.agr., Damir Vorkapić, dipl.ing.agr.
Zdravko Horvat, Igor Kovač, dipl.ing.agr.
Zrinka Dželihodžić, dipl.ing.agr.

Marketing i prodaja

K.K.P.S. marketing, Osijek, Vjenac Lipa 31,
centrala 00385 (0)31 280297
mail: ivan.prasnjak@os.t-com.hr

Preplata (tiskano izdanje) za Hrvatsku 6 brojeva 90 kuna, 12 brojeva 150 kuna
Jedinična cijena 18,00 kuna

Preplata PDF izdanje 12 brojeva 100 kuna
Članovi Agroekološkog društva, Agro kluba i Hrvatske udruge za promicanje ruralnog turizma ne plaćaju posebno preplatu nego ga dobivaju u sklopu članarine

Rukopise i fotografije na upit vraćamo.
Prepisak prepričen i dopušten uz naznaku "Iz EU Agro info". Pravo korištenja tekstova i fotografija: EU farmer ltd, i AGRO BIZNIS GmbH, te fotografija Iowa farmer today i Illinois farm news. Tekstovi su djela potpisanih novinara i autora i uredništvo ne odgovara za eventualne nastale greške i prouzročene štete. Tekstove osiguravaju članovi AGRO EKOLOŠKOG DRUŠTVA

Grafičko oblikovanje:

Gilih grafički studio Osijek

Tisk: Grafika d.o.o. Osijek

SADRŽAJ

AGRO INFO

IZMEĐ MEĐE

Dajte Mamića seljacima 4

AGRONEWS

Šećerane ravnopravne 7

Ivica Mudrinić – katastrofa 7

Polja lavande na starim ovčjim ispašama 7

Selanac otvorio uljaru u Opuzenu 7

Uzeli poticaj za uzgoj korova 8

Otkup mlijeka 8

Mavrović – kredit za eko kulenove 9

Prvo tele iz embrio transfera 9

Pankretić – zaostala nam proizvodnja hrane 9

EU – HRVATSKA: VELIKE NEDOUMICE MEDU SADAŠNJIM I BUDUĆIM UZGAJIVAČIMA MLJEĆNIH KRAVA

Mlijecne kvote trn u oku hrvatskog govedarstva 10

UVJETI KOJE MORAJU ISPUNJAVATI TURISTIČKI I UGOSTITELJSKI OBJEKTI NA SEOSKOM OBiteljskom GOSPODARSTVU IZUZETNO SU RIGOROZNI

Ugošćavanje turista na imanju i nije baš neka jednostavna igra 13

EU AGRO INFO NA OTOKU HVARU: VINARIA ZLATAN OTOK D.O.O. IZDIGLA SE IZNAD HRVATSKEG PROSJEKA, KVALitetom, RADOM ALI I ORGANIZACIJOM

Neumorni Plenković stvara čuda..... 15

POSJETILI SMO MALO VINARSKO-VINOGRADARSKO OBitelj SKO GOSPODARSTVU U DALJU KOJE JEZOBIJLNO ZAPRIETILO svojim NAGRADAMA ZA GRAŠEVINU

Antunovići daljskom graševinom oduševili vinoljupce 18

POSJETILI SMO OVOGODIŠnjeg POBJEDNIKA ZONE ISTOK U NATjecanju GOLUBOVA PISMONOŠA

Cipar je vjeran Jansen limiji 20

DOSADAŠnjIM PROGRAMOM RAZVITKA POVRĆARSTVA GOTOV DA NIJE NIŠTA NAPRAVLJENO PA JE NA SNAZI DORAĐEN PLAN OD KOJEG SE OČEKUJU VELIKI REZULTAT

Moramo povećati površine pod plastenicima i

staklenicima 22

ISTRAŽIVANJA DR.DENISA ANDERSONA IZ AUSTRALIJE U MNOGOME ĆE POMOĆI KONAČNOM OBRAČUNU S OPASnim NAMETNIKOM NA PČELAMA

Mora se dobiti pčela otporna na Varou 26

AGRO TEHNIKA

LATERAN AGRO

Ovlašteni uvoznik Fliegl cisterni 3

PRERADA LAVANDE

Prva uljna destilerija u Rakovici 3

MEHANIZACIJA U GOVEDARSTVU

Juras posjetio OPG-ove u Gorskom Kotaru 3

FENDT IZBACUJE MODEL KOJI KONKURIRA ZA TITULU NAJJAČEG TRAKTORA

Trisix s 540 ks za velike izazove 4

STROJEVI U VINOGRADU

Što znači što u šumi slova i brojeva? 6

RJEŠAVANJE GNOJA S FARMI CREINA CISTERNAMA

Cisterne s vakuumskom centrifugalnom crpkom 7

OSJEČKI PROIZVOĐAČ NA TRŽIŠTE IZLAZI S NOVOM TANJURAČOM

OLT-ova Kupa-V isprobana u Kešincima 8

VAĐENJE ŠEĆERNE REPE U ZAPADNOM SRIJEMU

Gebo i Holmer besprijeckorni 10

POSJETILI SMO: VELIKO NJEMAČKO IMANJE OBitelji NORBERTA Mäser A I NJEGOV FASCINANTNI VOZNI PARK ZA RATARSku / STOČARSku PROIZVODNJU

Claas i Fendt kolo vode 12

MILKLINE U HRVATSKOJ JE SVE ZASTUPLJENJA TEHNOLOGIJA MUŽNJE

Mjerjenje mlijeka putem IC tehnologije 16

RAZMIŠLJANJA KOMBAJNERA O BRZINI VRŠIDBE I RASIPU

I najgori kombajn ne mora praviti rasip ako se povede računa o tome 18

TRAKTORI I KOMBAJNI MORAJU IMATI OSIGURANO ADEKVATNO ODRŽAVANJE

Ulja za poljoprivrednu mehanizaciju 20

JEDINI U HRVATSKOJ

EU Agro info PDF-izdanje

Godišnja pretplata
100,00 kuna

Naručite sms-porukom
ili nazovite
na brojeve

098/9503-745
091/5106-956

ili

agrotehnika@email.t-com.hr
euagroinfo@email.t-com

pošaljite mail adresu
na koju šaljemo
PDF-izdanje i račun

DAJTE MAMIĆA SELJACIMA!

- Zamislite samo recimo kakva bi bila čast jednog Dikana Radeljaka ili Zdravka Mamića, ili možda Milana Bandića privesti kulturi. Njima samo treba dodijeliti tu zemlju i svima bi nama bilo ljestive, a oni bi konačno postali pravi ponosni seljaci

Glavni urednik, Damir RUKOVANJSKI, dipl.ing.agr.

Nema više poljoprivredne avijacije. Sa žalošću gledamo ponekad avion kako prska i sjećamo se vremena kada su prskali redovito hrvatska polja. No, danas, kada su poljoprivrednici kupili skupu mehanizaciju za njima više nema potreba. A i nema više kombinata u tolikoj mjeri da bi mogli angažirati avion da u jednom danu poprska tisuću hektara. Ovo je nažalost vrijeme propadanja većine, a uzdizanja manjine. Nismo samo našu avijaciju uništili uvozom. Ovog puta uvozom mehanizacije. Ma. Možda je i dobro da nema više poljoprivredne avijacije. Iz zraka se bolje vide parcele za koje se uzimaju poticaji a raste drač i korov. A Barack Obama kada je pobijedio u SAD-u na predsjedničkim izborima rekao je kako je to zemlja u kojoj je sve moguće. Pa nema on pojma. Hrvatska je upravo zemlja u kojoj je sve moguće. U njoj možete u roku četiri ili pet godina postati milijunaš, a da ste u isto vrijeme penzioner. Bivši generali postaju ekonomski i poljoprivredni stručnjaci i pametniji i od doktora znanosti iz toga područja. Ma tko zna više o mljetku od jednog Luke Rajića koji je čak bio i vozač u Dukatu. Ma zna li netko više o vinogradarstvu i spravljanju cvičeka od nekog zagrebačkog Hercegovca. Ovi čije se obitelji generacijama bave poljoprivredom i koji su još uz to završili agronomске škole i fakultete nemaju poj-

ma. I danas kada netko od takvih koji generacijama služe zemlji i selu idu na natječaj za državnu zemlju izgledaju kao naivne budale. Pa zašto se uopće idu i bosti s pojedinim čelnicima općina, njihovih nećaka, ili čelnika seljačkih udruženja. Pa možete li uopće zamisliti kako bi se voćarstvom bavio jedan čovjek a da u isto vrijeme nije direktor u HEP-u, i vlasnik nekoliko poslovnih prostora u centru Osijeka. Pa on je radeći u državnim i komunalnim službama toliko naučio o poljoprivredi da općine u okolini Osijeka moraju biti sretne da baš njemu daju zemlju na kojoj će podizati nasade. A on pak toliko voli tu svoju zemlju i to selo da je čak i adresu iz tog sela upisao u osobnu kartu. To je ljubav prema selu. Ovi naši seljaci nemaju pojma koliko ta gradska djeca vole taj grunt. Tu crnicu. Možda bi u natječajima za prodaju i zakup zemlje trebalo naglasiti da prednost imaju iskusni političari, djeca gradskih buđovana i ini ljudi koji sebe nazivaju poduzetnicima. Siguran sam da bi jedna Vlatka Pokos ili Ante i Simona Gotovac bili bolji poljoprivrednici od Antuna Lasla i njegove djece. Njima treba dati sve. Kredite, pozajmice, bespovratna sredstva. Zašto primjerice dati jednom Gerštmajeru, Plenkoviću, ili Katunaru zemlju da dižu vinograde. Pa zar ne bi bilo bolje da to primjerice radi Vladimir Šeks. Zamislite vi njega s kakvim bi on elanom

dizao vinograde. Ili pak Luki Bebiću da bere mandarine. Pa svojevremeno je nekada Tito brao mandarine i slao siromašnoj djeci. Vidite. Netko je već to dobro shvatio, pa uporno po općinama Hrvatske takvim velikim ljudima i njihovoj rodbini daju zemlju. Ovi seljaci naši imaju povijesnu ulogu. Oni će ih naučiti kako se reže, obreže, ore, tanjura. Oni će im raditi u podrumu, podmazivati traktore. Imaju priliku pokazati znanje na pravom mjestu. Zamislite samo recimo kakva bi bila čast jednog Dikana Radeljaka ili Zdravka Mamića, ili možda Milana Bandića privesti kulturi. Njima samo treba dodijeliti tu zemlju i svima bima bilo lješće, a oni bi konično postali pravi ponosni seljaci. U razdoblju od 2004. do 2007. godine, u našoj je zemlji za 20 posto smanjen broj obrađenih oranica, a poljoprivreda nam je postala daleko nekonkurentna da bi mogla parirati rastućem uvozu. I zato dajmo tom problemu jednog Mamića. Procjetali bi. U prvih šest mjeseci ove godine uvezli smo hrane u vrijednosti 1,3 milijarde američkih dolara, što je porast od 36 posto u odnosu na isto razdoblje lani. Imamo

rastući uvoz, pored polja Slavonije, Ravnih kotara i plodne doline Neretve, pored 219.000 službeno registriranih nezaposlenih u zemlji. Pa zašto to mijenjati. Kako se tu lijepo od carina puni proračun, pa kako opet fino u Zagrebu cvatu plaće poduzetnika u uvozničkim tvrtkama. Prekrasno za sve. A seljak će ionako uvijek nekako preživjeti. Još će ako bude trebalo i ratovati i za Sanadera, i Šeksa, i Bandića i Mamića. Pa on će i orati i pušku nositi s Dynamom u srcu. Mislimo sad svi i isto. Pa i Mamiću je dinamo u srcu. Jedna pokretačka snaga. E da nam je on u poljoprivredi. Ili da nam je ona pametna svita što je uložila novce u Hajduk. Pa naš je Pankretić samo trebao dati te hektare u opticaj i oni svi koji su dali milijune u Hajduk dali bi milijarde u agrar. Pa nisu blesavili da ne daju. Znaju oni da će im se vratiti. Jer ak su tamo dali novce u vjetar, kak će tek tu dati u zemlju. Sve će trčati.

Da se nešto ipak kreće moguće je zaključiti i po tome da je ukupan otkup i prodaja proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u kolovozu ove godine u Hrvatskoj iznosio je 605,19 milijuna kuna, što je 10,2 posto više nego u kolovozu 2007. godine, podaci su Državnog zavoda za statistiku. Nešto ima sigurno i od programa razvijanja pojedinih proizvodnji.

sto više nego u kolovozu 2007. godine, podaci su Državnog zavoda za statistiku. Nešto ima sigurno i od programa razvijanja pojedinih proizvodnji.

Otkup

Da se nešto ipak kreće moguće je zaključiti i po tome da je ukupan otkup i prodaja proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u kolovozu ove godine u Hrvatskoj iznosio je 605,19 milijuna kuna, što je 10,2 posto više nego u kolovozu 2007. godine, podaci su Državnog zavoda za statistiku. Nešto ima sigurno i od programa razvijanja pojedinih proizvodnji. Ukupna vrijednost otkupa i prodaje sirovog kravlje mlijeka u kolovozu dosegnula je iznos od 121,4 milijuna kuna. Iako prema broju novih krava trebalo bi da je otkup mlijeka znatno veći.

Ukupna vrijednost otkupa i prodaje sirovog kravlje mlijeka u kolovozu dosegnula je iznos od 121,4 milijuna kuna. Iako prema broju novih krava trebalo bi da je otkup mlijeka znatno veći.

znatno veći. No, kod nas ili krave daju manje nego što bi moglo, ili dok dignemo dvije farme, jedna i pol propadne. Ili naši seljaci jednostavno ne znaju hraniti krave. Ili ovi što ih hrane nisu angažirali seljake koji ih znaju hraniti. Otkup od obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava iznosio je 217,7 milijuna kuna i povećan je 14,8 posto u odnosu na kolovoz lani. To moramo priznati ništa ne govori. Netko se odluči registrirati OPG pa imati farmu, plastenik ili slično, a netko opet oformi zadrugu pa iako su tri zadrugara otac, mama i sin njihov otkup ide pod kategoriju pravnih osoba. Mnogi će reći da je jedino u otkupu mlijeka sve uredno napravljeno i dosta sigurno. To donekle pokazuje i podatak da u strukturi ukupnog otkupa i prodaje proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u kolovozu ove godine najveći udjel, od 20,1 posto, ima upravo sirovo kravlje mlijeko. U strukturi ukupnog otkupa i prodaje žitarice imaju udio od 16 posto, žive svinje 11,3 posto, živa goveda 9,5 posto, živa perad 7,4 posto, vino 5,5 posto, kokoša jaja 3,3 posto, ribe svježe ili rashlađene 2,9 posto, te ostalo povrće, svježe ili rashlađeno, udjel od 2,7 posto.

Predsjednik Saveza maslinara i uljara Splitsko-dalmatinske županije Sinaj Bulimbašić izjavio je kako je Savez na svojoj sjednici odlučio da se prerađivačima maslina uputi javni apel s molbom o ne podizanju cijene prerade maslinova ulja za ovu sezonu. A zašto su htjeli poskupiti cijenu uljari. Ističu da je to zbog poskupljenja energenata. Ako je nešto neopravданo, to je onda svakako ovakvo poskupljenje od 30 posto jer nema uporišta u tvrdnji da su toliko poskupjeli energenti koji u troškovima prerade čine stavku manje od trećine ukupnih troškova. Nevjerojatno je kako bi svi nešto ušicarili pa se i izvlačili na energente.

www.agrokub.com

EUagroinfo

agrotehnika

Poljoprivredni savjetnik

3 časopisa u jednom

svakog 15. u mjesecu

NOVO

SMS – narudžba pretplate

S vašeg mobitela pošaljite poruku s imenom i prezimenom te adresom na koju želite primati časopis.

Uz uplatnicu prvi primjerak
šaljemo besplatno.

098/9503-745
091/5106-956

Ako ipak ne želite preplatu, molimo vas da primjerak časopisa poklonite prijateljima...

IVICA MUDRINIĆ - KATASTROFA

- U šest mjeseci uvezli hrane za 1,3 milijarde dolara

Uprvih šest mjeseci ove godine uvezli smo hrane u vrijednosti 1,3 milijarde američkih dolara, što je porast od 36 posto u odnosu na isto razdoblje lani. Imamo rastući uvoz, pored polja Slavonije, Ravnih kotara i plodne doline Neretve, pored 219.000 službeno registriranih nezaposlenih u zemlji, čime bismo to mogli

promjeniti i smanjiti uvoz, poručio je Ivica Mudrinić, predsjednik Gospodarskoga socijalnog vijeća

PRSKALICA

VILIM RIBIĆ – LOKALNI ŠERIFI

- O zemljištu odlučuju lokalni šerifi i ne postoje mehanizmi nadzora

Među ostalima ističu strah od manipulacije vlasti na lokalnoj razini koja će odlučivati o prodaji poljoprivrednog zemljišta, te na taj način državno zemljište biva na vjetrometini lokalnih šerifa, ocijenio je u ime sindikata Vilim Ribić. Ne postoje jasni mehanizmi nadzora, zbog čega postoji mogućnost manipulacije,

prijava se sindikat, poručujući da ne vide razloga da se državno zemljište prodaje. Bolje je rješenje da se daje u zakup, smatraju sindikalisti, nego da o njemu reketarenjem i ucjenama kombinata ili nekoga trećeg odlučuju vlasti u općinama, županijama i gradovima.

BUJANJE

SELANAC OTVORIO ULJARU U OPUZENU

- Ugrađeni su strojevi talijanske tvrtke Officine meccaniche iz Toskane, čija je vrijednost oko 2,2 milijuna kuna

Poljopromet d.o.o. otvorila je modernu uljaru u Opuzenu. Ugrađeni su strojevi talijanske tvrtke Officine meccaniche iz Toskane, čija je vrijednost oko 2,2 milijuna kuna. Kapacitet prerađe maslina je 1500 kg/sat. Postrojenje je namijenjeno za hladnu preradu bez centrifuge jer se takvim postupkom dobiva kvalitetnije ulje.

Otvaramići uljaru državni tajnik u Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja Srećko Selanac naglasio je da po realizaciji investicije u sklopu Operativnog programa podizanja trajnih nasada korisnik može ostvariti do 50% nepovratne investicijske potpore kapitalnim ulaganjima, što je iskoristila i tvrtka Poljopromet.

AgroNEWS

ŠEĆERANE RAVNOPRAVNE?

Šećerna repa jedina je poljoprivredna kultura kojoj otkupna cijena pada i zbog čega je u Hrvatskoj ove godine zasijano najmanje repe do sada. Za ovu se godinu već smatra da je jedna od najkriznijih u povijesti industrije šećera, a ona će ostati zabilježena i prema provedenoj privatizaciji županjske Sladorane.

TRAKTORI PRIZEMLJILI AVIJACIJU

O rezultatima razgovora koje će nakon završetka špice jesenskih poljoprivrednih radova Miroslav Vlašić, direktor osječke tvrtke Air-tractor, voditi s predstvincima poljoprivrednih kombinata, znat će se hoće li Osijek, odnosno cijelo slavonsko područje u idućoj godini zadržati ili biti uskraćeno za usluge poljoprivredne avijacije

IMAMO VIŠKA MEDA

U Hrvatskoj se godišnje proizvede pet tisuća tona meda, a potroši se samo pola kilograma po stanovniku, što znači da je gotovo tri tisuće tona te visokoenergetske i visokovrijedne namirnice višak koje treba prodati na inozemnim tržištima. Hrvatska izvozi dvije tisuće tona meda

RASTE UVOZ HRANE

U prvih šest mjeseci ove godine uvezli smo hrane u vrijednosti 1,3 milijarde američkih dolara, što je porast od 36 posto u odnosu na isto razdoblje lani. Imamo rastući uvoz, pored polja Slavonije, Ravnih kotara i plodne doline Neretve, pored 219.000 službeno registriranih nezaposlenih u zemlji, čime bismo to mogli promijeniti

ŠTO SA ZEMLJOM

Zakon o poljoprivrednom zemljištu, koji se nalazi u saborskoj proceduri, ukinut će »prioritetnu koncesiju«, kojom su državno zemljište (12.817 hektara) zadržavale tvrtke koje su u međuvremenu privatizirane.

POLJA LAVANDE NA STARIM OVČJIM ISPAŠAMA

Polja lavande na padinama brda Kozjak pokraj Knina niknula su prošle godine zahvaljujući inovativnosti i poduzetnosti kninskog pčelara, travara i medara Pere Antičevića. Uvidjevši

AgroNEWS

kako se njegovi biljni pripravci sve više traže, a lavanda mu je bila neophodni sastojak za brojne proizvode, Antičević je u brdima Kozjača na kojima su stoljećima samo pasle ovce, kupio parcelu veličine 5500 četvornih metara i na njoj zasadio 2500 sadnica lavande koje je besplatno dobio zahvaljujući potpori Ministarstva poljoprivrede. Ovoga je ljeta »pala« prva berba, a da nije bilo ovoletne velike suše, ovih bi se dana lavanda ponovno brala

VOĆE 30 PUTA ISPLATIVIJE OD POVRĆA

U intenzivnom uzgoju, zarade voćara čak su 30 puta veće od onih u povrtarstvu, a državne potpore za poljoprivredu, kojima se za svaku uloženu kunu investitorima vraća 40 posto, voćare bi dodatno trebale potaknuti na sadnju nasada te pokretanje novih projekata - kaže Frane Ivković, dopredsjednik Hrvatske voćarske zajednice (HVZ). Jedno od takvih ulaganja, vrijedno 2,5 milijuna kuna, jest linija za proizvodnju voćnog soka koju je u Mićevcu pokraj Zagreba, prvu u ovom dijelu Europe, pokrenulo Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo Ivković.

USKORO I STRATEGIJA MORSKOG RIBARSTVA

»Nizom učinkovitih mjera Vlada pomaže sektor ribarstva i poljoprivrede svjesna značaja ove gospodarske grane. Jedna od najnovijih Vladinih mjera je jednokratna pomoć od 18 milijuna kuna. Do konca godine donijet će se i Strategija morskog ribarstva Hrvatske, cijena plave nafte će i nadalje padati, vjerujem i ispod pet kuna, uvest ćemo tzv. pametne kartice, a s poticajima se ide dalje«, rekao je u Vodicama, na 13. susretu ribara Hrvatske ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja Božidar Pankretić

OTKUP MLJEKA PREMAŠIO 121 MILIJUN KUNA

Ukupan otkup i prodaja proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u kolovozu ove godine u Hrvatskoj iznosio je 605,19 milijuna kuna, što je 10,2 posto više nego u kolovozu 2007. godine, podaci su Državnog zavoda za statistiku.

Pritom je prodaja iz vlastite proizvodnje pravnih osoba povećana 7,8 posto, na 387,4 milijuna kuna, što je 64 posto u ukupnoj vrijednosti otkupa i prodaje poljoprivrednih proizvoda.

DEMINERALIZACIJA

PANKRETIĆ - PRO-IZVODNJA HRANE NAM JE ZAOSTALA

- Pankretić smatra da u funkciju može staviti brzo milijun hektara – ali... Zaključuje i da treba novaca za to

Bilo da se prodaje ili pak daje u zakup, Hrvatska je suočena sa sve manjim brojem obrađenih hektara poljoprivrednog zemljišta i sve manjim zanimanjem za tu granu gospodarstva, iako potražnja za hranom nikada nije bila veća. U razdoblju od 2004. do 2007. godine, u našoj je zemlji za 20 posto smanjen broj obrađenih oranica, a poljoprivreda nam je postala daleko nekonkurentna da bi mogla parirati rastućem uvozu. Božidar Pankretić, ministar poljoprivrede, smatra da Hrvatska može čak jedan milijun hektara staviti u cijelosti u poljoprivrednu funkciju, ali da za to treba novac, ali i zakon, koji bi se uskoro trebao naći pred usvajanjem u Saboru. No, nemamo znanja, nemamo investiciju u poljoprivredu, nemamo tehnologiju, smatra prvi čovjek ministarstva oslikavajući primjerom zaostalost domaće proizvodnje hrane.

- Jedna moderna farma u koju je investi-

rano i ima posljednju tehnologiju može imati krave koje daju od 7000 do 9000 litara mlijeka godišnje, dok naše farme imaju krave koje daju do 3500 litara mlijeka godišnje. Naša poljoprivreda sa sadašnjim uvjetima proizvodnje nije konkurenntna da pokrije uvoz hrane, pa čak niti da mu se približi - smatra Pankretić.

(S)POTICAJI

UZELI POTICAJ ZA UZGOJ KOROVA

- Zakupci tih površina godišnje "uberu" 476 tisuća kuna državnih poticaja

Na velikom broju parcela najkvalitetnijega poljoprivrednog zemljišta u Sinjskom polju uspijevaju - korov i poticaji. Da nije poljoprivredne inspekcije, neupućenima bi se, zasigurno, plasirali papiri iz kojih bi se moglo zaključiti da je u dolini uz Cetinu misir. U stvarnosti je jad da veći teško može biti. Ambrozija i drugi korovi osvajaju, kako male privatne parcele od tisuću-dvije metara kvadratnih, tako i one u vlasništvu države, čija se površina mjeri u hektarima. Unutar melioracijskog sustava Sinjskog polja, dakle prostora na kojemu je organizirana odvodnja i osigurano gravitacijsko dovođenje vode za na-

vodnjavanje, ima oko 4000 hektara neto obradivih površina. Od toga je 90 posto u privatnom, a nešto više od 10 posto u državnom vlasništvu. Na parceli dugoj 200, 250 ili čak 300 metara, a širokoj svega

3, 4 ili 5 metara, teško je uzgajati zakonom dopuštenu kulturu koja bi osigurala kakvu-takvu dobit. Od 420 državnih hektara zakupci 70-ak hektara odustali su od zakupa i tu uglavnom caruje korov, a u legalnom zakupu su 342 hektara kod 28 zakupaca. Ovih 342 hektara službeno

se uredno obrađuje. Zakupci tih površina godišnje "uberu" 476 tisuća kuna državnih poticaja. U džep prosječnog zakupca od poreznih obveznika stigne 17 tisuća kuna ili oko 1400 kuna po hektaru. Tomu još treba pribrojiti poticaje za uzdržavane životinje, beneficije za plavi dizel i drugo.

PODMAZIVANJE

PODBACILE BUNDEVE GOLICE

- Urod je ove godine znatno podbacio i prema svemu sudeći prinos će biti 70 posto manji od očekivanog**

Na poljima tvrtke Tomašić i njezinih kooperanata obavljena je berba bundeva golica. Obitelj Tomašić vlasnik je prodavaonica poljoprivrednih proizvoda, a od 2007. godine bavi se i proizvodnjom bućnih koštice, kao jedini za to registrirani proizvođač u Krapinsko-zagorskoj županiji. Potaknuti velikom potražnjom za bućnim košticama, odnosno bućnim uljem ove su godine u proizvodnju uključili i 15 kooperanata te su od prvobitnog uzgoja na 800 hrvati ove godine zasijali 12 ha poljoprivred-

nih površina.

Kooperantima se nude brojne pogodnosti u obliku raznih poticaja i osiguranog otkupa prema unaprijed dogovorenim cijeni, a koštice se otkupljuju do veljače kako bi se proizvođačima pružila mogućnost iskorištanja mesa bundeve. Bundeve prodaju varaždinskoj Prehrani s kojom je tvrtka lani sklopila ugovor. Sudeći prema dosad obavljenoj berbi urod je ove godine znatno podbacio i prema svemu sudeći prinos će biti 70 posto manji od očekivanog.

HIBRIDNI VIGOR

MAVROVIĆ – KREDIT ZA EKO KULENOVE

- Riječ je o kreditu kojim će Eko-centar Mavrović kupiti farmu, klaonicu i pekarnicu**

Željko Mavrović, najveći proizvođač ekohrane u Hrvatskoj, dobio je pet milijuna kuna kredita od Zagrebačke banke i taj će novac uložiti u pogon za proizvodnju mesa. Riječ je o kreditu kojim će Eko-centar Mavrović kupiti farmu, klaonicu i pekarnicu. Mavrović namjerava u vlastitu pogonu proizvoditi suhomesnate slavonske specijalitete poput kulena, kulenove seke...

– Mene svi doživljavaju kao vegetarijanca, ali makrobiotička prehrana ne isključuje meso. Ponudit ćemo cijeli assortiman slavonskih suhomesnatih ekoproizvoda

– rekao je Mavrović. N o v i m kreditom Zaba i Ma-

vrović obilježili su petogodišnju suradnju u kojoj je realizirano 10 milijuna kuna kredita. Najavljeni su i novi zajednički projekti: otvaranje ekobanke sjemena i zoološki vrt s domaćim životinjama. U Eko-centru Mavrović najavljuju ulazak u proizvodnju voća i povrća. Unatoč širenju proizvodnje, Mavrović ne namjerava izaći na burzu.

AgroNEWS

Otkup od obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava iznosi 217,7 milijuna kuna i povećan je 14,8 posto u odnosu na kolovoz lani.

MILIJUN TONA IZ PETROKEMIJE

U postrojenjima profitnog centra proizvodnje gnojiva Petrokemije d.d. u utorak je proizvedena milijunta tona mineralnog gnojiva u ovoj godini. Dinamički gledano, to je već sada pet posto više u odnosu na prošlu godinu. »Ako se dalje nastavi kontinuirana isporuka plina, ostvarenje ovogodišnjeg plana proizvodnje u iznosu od 1.260.000 tona gnojiva bit će pet posto veća«, rekao je Zlatko Babić, direktor Profitnog centra proizvodnje gnojiva.

31 FARMA 90 MILIJUNA KUNA

U Starim Mikanovcima kod Vinkovaca u utorak je otvorena farma muznih krava u čiju je gradnju i opremanje obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo Ivana Kostića uložilo 2,2 milijuna kuna iz kredita dobivenog preko operativnog programa HBOR-a te nešto vlastita novca. Nova farma, opremljena automatskim izmuzilištem

180 JUNICA STIGLO BOEINGOM

Teretni zrakoplov Boeing 747 danas je prvi put sletio u Osijek, a iz njega je izašlo 180 junica, što je još jedna novost jer se junice nikada ranije nisu spustile iz zraka na osječko tlo. Muzne su se krave oko 16 sati iskrcale u Zračnu luku Osijek, nakon gotovo deset sati leta iz kanadskog grada Hamiltona.

PRVO TELE IZ EMBRIO-TRANSFERA U VRBOVCU

Vrbovečki uzgajatelji goveda posljednjih nekoliko godina puno ulažu u genetsko poboljšanje svojih stada. Kod većine se krave osjemenjuju sjemenom samo vrhunskih bikova, a najodlucniji su se upustili i u projekt embrio-transfera. Prvi opipljivi rezultat toga projekta ovo je tek rođeno tele.

HERBOSOVIH 8,2 MILIJUNA KUNA DOBITI

Proizvođač pesticida i drugih agrokemijskih proizvoda Herbos iz Siska ostvario je u prvih devet mjeseci ove godine neto dobit od 8,2 milijuna kuna, kaže se u finansijskom izvješću Herbosa objavljenog na Zagrebačkoj burzi. U istom prošlogodišnjem razdoblju Herbos je poslovao s gubitkom od 3,7 milijuna kuna.

MLIJEĆNE KVOTE TRN U OKU HRVATSKOG GOVEDARSTVA

Nizozemci su nakon uvođenja kvota svoju proizvodnju mlijeka smanjili za čak 18 posto. Što se tiče hrvatskih kvota, tu mnogo toga još i nije sasvim jasno. Jedan nizozemski stručnjak, govoreci o tržištu mlijeka, posebno je naglasio broj i veličinu govedarskih farmi. Nizozemska je 1975. godine imala 91.560 farmi, a 2005. godine taj je broj pao na 23.300. U istom razdoblju broj mliječnih kralja smanjen je s 2,28 milijuna na 1,43 milijuna. Na farmama u proteklih tridesetak godina raste prosječan broj grla, koji je s 24 krave dosegnuo nivo od 62 krave. Prosječna farma ima kvotu od 476.300 kilograma mlijeka. Nizozemci ističu da taj trend nije isključivo posljedica uvođenja kvota, već da je on bio primjetan i desetak godina prije uvođenja kvota. Ipak, prema njegovim riječima, Nizozemci još uvijek proizvode više mlijeka nego što dozvoljava nacionalna kvota i za to redovito svake godine plaćaju kazne.

VLASTITA RADNA SNAGA OSNOVA USPJEHA

Tek manji broj farmi u Nizozemskoj je industrijskog tipa, ostale su u vlasništvu obiteljskih gospodarstava koja pokrivaju posao vlastitom radnom snagom. "Pri uvođenju sustava kvota Europska unija odredila je da će one vrijediti do 2014. godine, sada su šanse 50 posto da se taj sustav i zadrži. Na sustav kvota ne treba gledati kao na ograničenje, već kao na zaštitu proizvođača", ističu. Nizozemska je u razdoblju od rujna 2004. do rujna 2005. izvezla 45.000 bređih juncica, kojih su čak 7.000 kupili uzgajivači iz Hrvatske.

Zajednička poljoprivredna

Obiteljska gospodarstva Stručić i Mađerić prerađom u sir rješavaju višak mlijeka

politika (CAP) Europske unije regulira brojna obvezujuća pravila koja će Hrvatska morati prihvatići i osigurati njihovu provedbu, da bi bila sposobna suočiti se s konkurenjom. Jedno od obve-

zujućih pravila bit će i kvote u proizvodnji mlijeka. Kvota podrazumijeva točno definiran opseg proizvodnje koji ne smije biti prekoračen i kvota je određena za svaku članicu EU i za svakog uzgajivača

ili prerađivača. Mechanizam kvota u praksi onemogućava rast proizvodnje. Kvote za mlijeko za nove članice (EU-10) bile su definirane prilikom pregovaranja kod ulaska, dok su za stare članice (EU-15) mliječne kvote dogovorene prije. Kvote se izričito određuju na temelju statističkih podataka o prodaji mlijeka mljekarama i neposrednoj prodaji mlijeka na gospodarstvu te na temelju posljednjih raspoloživih podataka u trenutku pregovora. Kada je jednoj državi članici kvota određena, može se promjeniti samo ako dođe do značajnih promjena u provođenju poljoprivredne politike. Promjene su na razini od 1% do 3% i prije svega temeljene na porastu domaće potrošnje. Mliječne kvote jamče europskim proizvođačima dobru cijenu ako djeluju ogra-

Farma Osatina u Ivankovu ponos je Istoka Hrvatske

ničavajuće na proizvodnju. U praksi to znači da proizvođač koji prekorači samo njemu odobrenu kvotu plaća kaznene penale koji su tako visoki da za taj svoj »višak« predanog mlijeka u mljekaru zapravo ne dobiva ništa više novca.

KAZNA ZA PREKORAČENJE U PROIZVODNJI

Kada se prekorači kvota, tada proizvođač na 100 kg proizvedenog mlijeka plaća kaznu: u 2005./2006. u visini 30,91 eura, u 2006./2007. u visini 28,54 eura u 2007./2008. i sljedećih godina 27,83 eura. Proizvođaču se prodaja mlijeka više ne isplati nakon što dostigne kvotu.

Veći problem od opsega kvote je način preraspodjele kvota po pojedinim proizvođačima. Iz primjera Slovenije vidljivo je da se individualne kvote dodjeljuju se na temelju referentne godine. U Sloveniji je 2003./2004. bila referentna godina za dodjelu kvota za pokušnu kvotu za razdoblje 2004./2005. godine. Temeljem proizvodnje u pokušnoj kvoti Slovenija u razdoblju 2005./2006. definitivno prelazi na sistem kvota koji bi se trebao održati sve do 2015. godine. Kod podjela kvota na državnoj razini 3% kvote ostavlja se kao nacionalna rezerva, u slučaju kada se kod podjela kvota napravi pogreška ili za mlade poljoprivrednike koji se počinju prvi put baviti proizvodnjom mlijeka. Isto tako proizvođači će svoju individualnu kvotu moći prodati ili iznajmiti drugim proizvođačima. Od 2006. godine Slovenija može trgovati kvotama, tako da se prema neslužbenim informacijama cijene kreću od 20-80 SIT/l mlijeka (0.08-0.33 eur/l).

NEISKORIŠTENI DIO KVOTE U NACIONALNU REZERVU

Ako proizvođač mlijeka ne iskoriste bar 70% dodijeljene

Dalmatinski sirevi sve su zanimljiviji tržištu

kvote, neiskorišteni dio kvote prenijet će se u nacionalnu rezervu. Posljedice uvođenja kvota, prema informacijama

pristupanja EU, temeljeno na statističkim podacima. Da bi se dobila potpunija slika, potrebno je malo usporediti i

tako ne treba očekivati da će i Hrvatska nešto više napraviti na tom polju. Zbog preglednosti, pokušat ćemo prikazati ono što je Slovenija izborila kod pregovora i ono što je Hrvatska poslala kao statistički podatak koji će igrati vrlo veliku ulogu u pregovorima oko mliječnih kvota. Velika količina mlijeka u Hrvatskoj se prodaje neposrednom prodajom (ishrana teladi, potrošnja na farmi, za prehranu ljudi, količina koja se proda na farmi ili na gradskim tržnicama), što je ujedno i procijenjen podatak, jer nema statističke osnove za njega. Smatra se da je taj podatak na pregovorima dosta teško može braniti i vještine naših pregovarača ovdje će doći do izražaja. Što može (ili što je trebala) napraviti Hrvatska u tom pred pristupnom razdoblju za ostvarivanje većih kvota u proizvodnji mlijeka? Izboriti se za što kasniju referentnu godinu, neposredno prije ulaska u EU. U tom pripremnom razdoblju treba forsirati proizvodnju mlijeka, čak i na štetu cijene mlijeka. Jer kao što je vidljivo, EU će se u pregovorima voditi samo statističkim podacima, a to je

U Hrvatskoj je sve više ovakvih farmi poput ove na Belju. Farma Topolik je jedna od najsvremenijih u Europi

iz Slovenije, za sada nisu bile previše dramatične da bi to imalo izrazite posljedice na opseg proizvodnje. Međutim, povećali su se pritisci na prestanak proizvodnje na malim gospodarstvima i povećanju proizvodnje mlijeka na većim gospodarstvima. Kao što je već prije rečeno, kvote se određuju kod pregovora oko

ostale države članice koje su ušle u EU prije dvije godine. Kod pregovora oko ulaska pojedine države u EU, prilikom stavljanja u odnos referentne količine proizvodnje pojedine buduće članice EU je tu količinu smanjila za oko 10-20%. Ni jedna zemlja nije se izborila za veće kvote (osim Estonije, ali što je zanemarivo), pa isto

evidentirano samo kod predaje mlijeka mljekarama.

CIJENA MLJEKA ĆE I DALJE PADATI

Onaj dio prodan drugim kanalima, na tržnici, na gospodarstvu i slično, ne može se evidentirati i najvjerojatnije neće ući u nacionalnu kvotu. Osim što će Hrvatska proizvodnja mlijeka biti ograničena kvotama, tu je još jedan segment koji je i te kako važan, a to je cijena mlijeka na tržištu. Osim što će biti ograničeni količinom proizvodnje, velik hendikep će biti i cijena mlijeka koja na tržištu EU dostiže maksimalnu cijenu od oko 2 kune. Jedno je sigurno, cijena će i dalje padati i pesimističke prognoze govore o 0.22 eura po litri mlijeka. Optimisti se nadaju da će cijena mlijeka biti oko 0.25 eura.

Prema riječima voditelja Ureda za mljekarstvo pri EU Thorkild Rasmussen, EUće i u 2006. go-

Osim što će biti ograničeni količinom proizvodnje, velik hendikep će biti i cijena mlijeka koja na tržištu EU dostiže maksimalnu cijenu od oko 2 kune

dini pooštravati pritisak na tržište mlijeka a i cijenu. Samo od

siječnja 2004. godine prepolovljene su izvozne subvencije za maslac, punomasno mlijeko, sir i mlijeko u prahu, što je dovelo do povremenih teškoća u izvozu mlijecnih proizvoda, pa se sav višak pokušao plasirati na unutarnje tržište. Dodatno ograničenje stvaraju kvote za mlijeko. Iako je dogovorenod da se kvote za mlijeko dodatno povećaju od 1.5% do kraja ove godine, većina proizvođača mlijeka je time nezadovoljna.

ŠVICARCI DOKAZUJU DA SE KVOTAMA NAZIRE KRAJ

Savez seljaka Njemačke više je puta ukazao na prestanak sustava kvota na prijelazu 2014./2015., o čemu se više puta potvrđno očitovalo i povjerenstvo EU. Sustav kvota prestat će i zbog toga što se u Europi ne može postići 100-postotni konsenzus oko produljenja takvog ograničavajućeg načina proizvodnje mlijeka. Prijevremeni izlazak iz sustava kvota nije moguć. Prije svega treba kroz strukture i institucije utvrditi da li neki drugi oblik umjesto kvota osigurava opstanak na slobodnom tržištu. To vrijedi i za proizvođače

Našim proizvođačima ne nedostaje optimizma

mlijeka i za mljekare. Ne može se samo tako prelaziti iz jednog sustava u drugi, jer bi to dovelo do teških strukturalnih povreda. Prema nekim anketaima, pokazalo se da bi gotovo svi upitani proizvođači mlijeka nakon istupa iz sustava kvota povećali svoju proizvodnju od 20% do 100%, što bi dovelo do hiperprodukcije mlijeka, koja bi se čak i dvostruko povećala. Zbog toga se predlaže da se nakon istupa iz sustava kvota prihvati prilagodno, ili privremeno rješenje koje se trenutno provodi u Švicarskoj, gdje počinje slobodni prijelaz iz sustava kvota za mlijeko u pravo na isporuku.

Češka ima 477 tisuća krava i 2.728.000 tona mlijeka i 2.682.000 tona odobrenih kvota. A primjerice, Estonija koja ima 113.000 krava ima proizvodnju od 620 tisuća tona mlijeka a odobrenu kvotu od 624.000 tone.

Susjedna Mađarska u svojim štalama ima 365 tisuća mlijecnih krava, a proizvodi 2.000.000 tona mlijeka. No, kvota im iznosi 1.947.000 tona mlijeka.

Latvija pak ima 223 tisuće mužara i 811 tisuća tona a kvotu od svega 695.000 tona mlijeka. Litva ima čak 448 tisuća krava. Proizvodi 1.752.000 tona mlijeka a ima kvotu od 1.647.000 t.

Slovačka ima 235.000 mlijecnih krava i proizvodi 1.027.000 t. mlijeka. Kvota koja je odobrena je 1.013.000 t.

Kakvo je stanje u susjednoj Sloveniji. Imaju 133 tisuće krava, a proizvode 636 tisuća tona mlijeka, a odobrenu kvotu od svega 560.000 t. I što rade. Prilikom naše posjete sajmu u Radgoni razgovarali smo s njihovim uzgajivačima krava koji su rekli kako dio kooperanata predaje mlijeko mljekarama u Italiji gdje ima prostora za kvotu.

Poljska ima čak 3.050.000 krava i proizvode ogromnih 11.722 tisuća tona, dok im kvota odobrena od strane EU iznosi 8.964.000 t.

P.SZALAY

UGOŠĆAVANJE TURISTA NA IMANJU I NIJE BAŠ NEKA JEDNOSTAVNA IGRA

- Gostima se mogu pružati i usluge doručka, polupansiona i pansiona, te usluživanje pića i napitaka iz pretežito vlastite proizvodnje - Posteljina se mora mijenjati prilikom svake promjene gosta, a u slučaju duljeg boravka gosta najmanje svakih sedam dana**

Točno je propisano što se smatra seljačkim domaćinstvom, koji su minimalni uvjeti, te uvjeti za kategoriju i način kategorizacije objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u seljačkom domaćinstvu. U Hrvatskoj je točno određeno i što se sve smatra pretežito vlastitom

proizvodnjom, te vrste proizvoda koji ne moraju biti iz pretežito vlastite proizvodnje a da bi bile moguće ponuditi ih gostima. Seljačko domaćinstvo je ono koje je organizirano kao turističko seljačko gospodarstvo na selu, u kojem njegovi članovi imaju prebivalište. Bitno je i da privređivanje članova seljačkog domaćinstva, koje sudjeluje u pružanju ugostiteljskih usluga, proizlazi iz vlastite poljoprivredne proizvodnje.

TOČNO ODREĐEN BROJ KREVETA

U seljačkom domaćinstvu, mogu se pružati ugostiteljske usluge smještaja u sobama i apartmanima do ukupno najviše 10 odnosno 20 postelja, te u kampovima do najviše 10 smještajnih jedinica, odnosno 30 gostiju istodobno.

Gostima se mogu pružati i usluge doručka, polupansiona i pansiona, te usluživanje pića i napitaka iz pretežito vlastite proizvodnje. Pod tim se pojmom podrazumijevaju poljoprivredni proizvodi proizvedeni na seljačkom domaćinstvu koje pruža ugostiteljske usluge.

• Primjer uređenja okoline.

Međutim, i tu se ipak može pronaći kompromis i na neki način upotpuniti ponudu. Pod

vrstom proizvoda, koji ne moraju biti iz pretežito vlastite proizvodnje, smatraju se proizvodi koji u kombinaciji s proizvodima iz vlastite proizvodnje služe pripremi jela, pića i napitaka koji se uslužuju gostima (kao npr. Mineralna voda, začini, brašno, riža i sl.). Pa je tako ipak moguće držati Coca colu zbog miješanja s vinom,

U Baranjski dvorima je i nadstrešnica za posluživanje obroka na otvorenom

Nema stiskanja kreveta

Točno određena kvadratura po krevetu ima u Zakonu 13. važnih pravila koja moraju biti ispunjena. Evo nekih od njih. Površina poda sobe treba iznositi najmanje za jednoposteljnu sobu 6 četvornih metara, za dvoposteljnu sobu 9, a za višeposteljnu sobu površini poda dvoposteljne sobe dodaje se 3 kvadrata po postelji. Da pored glavnog osvjetljenja postoji osvjetljenje i kod postelje. Da ima posebnu vješalicu (stajaču ili pričvršćenu) s najmanje tri kuke za vješanje odjeće

Baranjski dvori u Zmajevcu u Baranji, Tee i Joze Filipovića nude i smještaj, a i obroke za brojne goste

Kukuriku nudi 7 ležaja u tri sobe u nizu. Sobe Baranjska(2/1), Bunjevka(2/1) i Šokica (3/1) uredjene su u etno stilu s mnoštvom starih očuvanih predmeta.

Obitelj Mlinaček i njihova autohtona panonska seoska kuća iz 1897 u selu Karanac u Baranji. Kuća je posebno namijenjena odmoru obitelji s djecom. Na zahtjev gostiju nude sve potrebno za bebe i malu djecu (dječji krevetić, ogradica za igranje, sjedalica za hranjenje i još mnogo toga)

ili pak kavu zbog mlijeka i slično. U seljačkom domaćinstvu mogu se pružati i usluge kušanja vlastitog vina ili rakije za najviše 50 osoba istodobno.

Mn: Kvalitetna tekuća voda

Seljačko domaćinstvo koje pruža ugostiteljske usluge mora imati osigurano dovoljno zdravstveno ispravne tekuće vode koja je pod nadzorom ovlaštene ustanove. Odvodnju kućnih (sanitarnih) otpadnih voda svaki gazda mora rješiti priključkom na javnu kanalizaciju ili odvodnjom u vlastitu vodonepropusnu

Razmjena proizvoda

U ponudi mogu biti poljoprivredni proizvodi proizvedeni na drugom seljačkom gospodarstvu ili obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu upisanom u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava s kojima seljačko domaćinstvo koje je registrirano za pružanje ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu s tim gospodarstvima zaključi ugovor o razmjeni proizvoda. Mogu se ponuditi i gljive, samoniklo bilje, puževi, žabe, šumski proizvodi, ribe, drugi morski organizmi i divljač, koje jedan od članova seljačkog domaćinstva razmjeni, ubere, odnosno ulovi. U razmjeni proizvoda mogu sudjelovati samo seljačka gospodarstva ili obiteljska poljoprivredna gospodarstva s područja iste županije.

- Ovaj poziv od snaše iz Bošnjaka zasigurno je zanimljiv

sabirnu jamu. Izgled objekta, prostorija i prostora u seljačkom domaćinstvu u kojem se pružaju usluge treba biti u skladu s vrijednostima i naslijedom hrvatske tradicijske arhitekture i života na selu područja u kojem se nalazi to domaćinstvo. Seljačko domaćinstvo koje pruža ugostiteljske usluge smještaja mora imati osigurana mjesta za parkiranje vozila sukladno broju smještajnih jedinica.

IZMJENA POSTELJINE

Posteljina se mora mijenjati prilikom svake promjene gosta, a u slučaju duljeg boravka gosta najmanje svakih sedam dana. Ručnici se moraju mijenjati prilikom svake promjene gosta, ako gost dulje koristi sobu najmanje svaka tri dana. Soba se mora čistiti i pospremati najmanje jedanput dnevno. Električno osvjetljenje u kupaonici mora se paliti i gasiti poteznim prekidačem ili prekidačem izvan kupaonice. U mjestima u kojima nema električnog osvjetljenja ili ga nema tokom čitave noći, osvjetljenje noću se mora osigurati na drugi pogodan način. Apartman je objekt

Pripremanje obroka od vlastitih namirnica, ili s imanjima s kojima postoji ugovor o razmjeni

u kojem se pružaju usluge smještaja i koji je opremljen tako da gost sam može pripremati i konzumirati hranu. Apartman se može ustrojiti, kao:

- zasebni smještajni objekt (stan) u stambenoj zgradbi, s posebnim ulazom za goste,
- dva ili više apartmana u jednom građevinskom objektu u kojem su sve smještajne jedinice apartmani.

**Nastavak u idućem broju
V.KROO**

NEUMORNI PLENKOVIĆ STVARA ČUDA

- Izvoz u Švicarsku, Italiju, Francusku – Švicarski certifikat za eko proizvodnju – Vinogradi na Hvaru, Biokovu i kod Šibenika – To uz prezime Plenković sve govori – sunce, more, vjetar, ljudi i tradicija

Put nas obavezno od Jel se do Svete Nedjelje vodi kroz jedinstveni tunel na svijetu u kojem se ne mogu mimoći dva auta. Tu ne može ni veći kamion proći. Uostalom, to je jedna prilično jaka granica koja odvaja jedno vinogradarstvo od drugog.

- Zlatan Plenković u svom restoranu u luci u Svetoj Nedjelji

Ono ekološko i s južnih padina otoka Hvara, od onog konvencionalnog i iz središta otoka.

Svako ima svoju prednost, ali ipak ono s padina prema Svetoj Nedjelji, Zavali, Ivan Dolcu, Bojanić Badu su ipak nešto jedinstveno. Nevjerojatna količina vjetra i sunca sa zemljom kakva je tamo daje uspjeh. A vlage nema, nema ni bolesti. Upravo to sunce i vjetar to učine na takav način da nema potrebe ni za zaštitom, priča nam Zlatan Plenković u svom restoranu u maloj lučici u Svetoj Nedjelji. Svi su čuli za to malo mjesto isključivo po Plenkoviću, po mnogima vodećem hrvatskom vinaru. Ali, doslovce je riječ o selu vinogradara i turističkih djelatnika. I upravo je i to dobitna kombinacija za turistički uspjeh. Vino i more. A vino čuva pod morem, sazrijeva i odležava duboko u kamenu. Na lokalitetima Sveta Nedjelja i Zavala, modernim pristupom, ali i uz uvažavanje tradicije, rađaju se vina obitelji Plenković. Područje Svete Nedjelje carstvo je plavca malog, iznimne južnodalmatinske autohtone crne sorte grožđa, što daje tamnocrveno, gusto,

- Mlađi Plenković slaze Arhivu ispod restorana

Po njima je najčuveniji

Zavala2005g, Zlatan plavac1997, Zlatan plavac2003, Zlatan plavac2004., Zlatan plavac2005., Zlatan plavac barrique2001., Zlatan plavac grand cru2001Zlatan plavac grand cru2003 i još mnogo toga. Bijela vina su po mnogima perjanice. Imena su Zlatan otok, Zavala, Zlatan Otok Barrique, Tu je i vino pod imenom Rose, ali i Zlatan prošek. Spomenimo samo i zadnji Gast u Splitu. GRAND CRU 2003 – zlatna medalja, GRAND CRU 2001 – zlatna medalja, GRAND CRU 2004 – zlatna medalja , GRAND CRU 2005 – CHAMPION WINE, ZAVALA 2007 – SREBRNA MEDALJA, ZAVALA 2006 – SREBRNA MEDALJA i ZL.PLAVAC BARRIQUE 1997 – SREBRNA MEDALJA

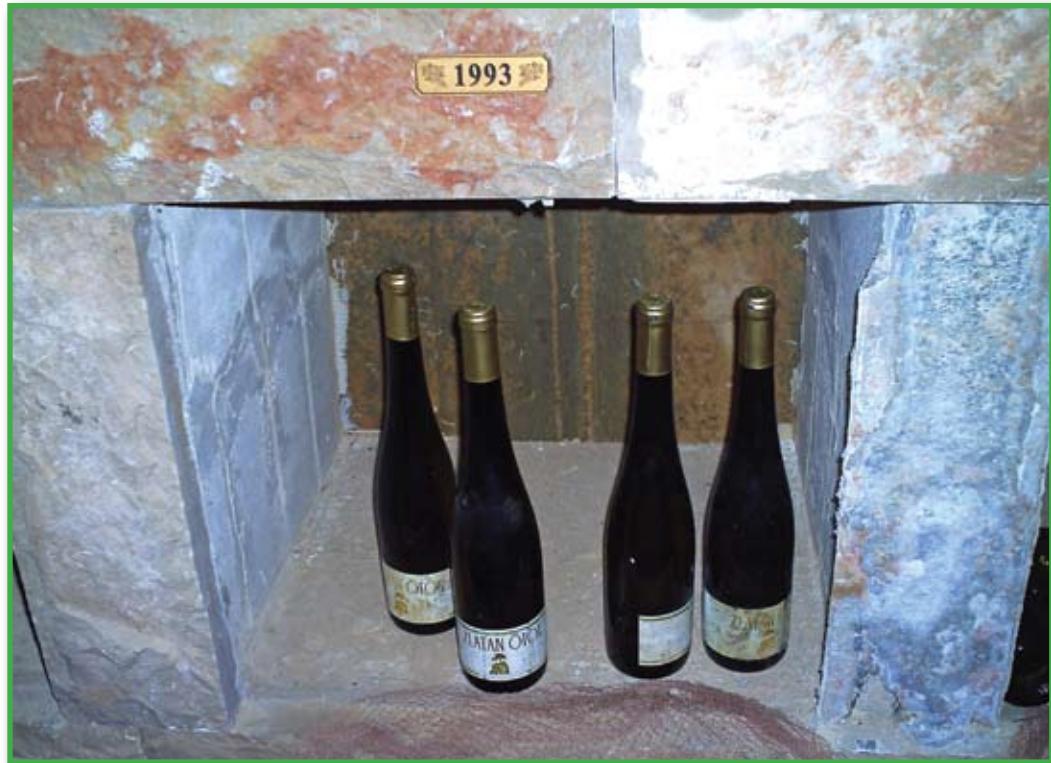
snažno vino s naglašenom individualnosti. Zavala je pak sjajna oaza bijelih sorti grožđa, poput bogdanuše, palaruše, mekije, parča i muškata.

Bogdanuša

Bogdanuša je bijela autohtona hrvatska sorta koja se uzgaja uglavnom na Hvaru, gdje je i nastala. Predaja kaže da se ovo vino zbog izuzetne kvalitete pilo isključivo za vjerske praznike što je i razlog naziva Bogdanuša. Vino je zlatno žute boje, suho i okusa poput šerija, sa više od 13% alkohola

KRENULI 1985, A PRVU BOCU PRODALI '89-TE

Zlatan Plenković i njegova obitelj intenzivnim vinogradarstvom i vinarstvom počeli su se baviti 1985. godine, da bi 1989. godine prodali prvu bocu vina, a danas su proizvodnju već proširili na 400.000 butelja vina godišnje, spravljenog isključivo od grožđa s južne strane otoka Hvara, s njihovih, i vinograda kooperanata. Dobili su certifikat ekološki čistog proizvoda od Bioinspekta iz San Galena, čime su njihova vina postala i prva takva hrvatska vina. Plenkovići uglavnom izvoze polovinu ukupne godišnje proizvodnje, dok drugu polovinu prodaju u Hrvatskoj.

U Arhivi pod morem čuvaju se uzorci svake berbe

Cijela obitelj Plenković vezana je uz vino i turizam. Stariji sin Plenkovićevih završio je srednju poljoprivrednu školu i studira Agronomiju u Zagrebu, a kćerka je završila ekonomski fakultet, dok mlađi sin također studira ekonomiju. Sinovi su se uhvatili i u koštac s podizanjem vinograda na prostoru Primoštena.

- Dugogodišnja mi je želja bila izgraditi malu marinu budući da sam se napatio povlačenjem brodova na obalu kako bih ih zaštitio od snažnog juga. I tako sam počeo graditi marinu i pritom se pobrinuo i za svoje sumještane, sagradivši čak 50 vezova. Kako je investicija financijski strahovito narasla, morao sam nešto

smisliti što će moći vraćati za njezinu gradnju podignute kredite. Tako je stvoren taj, u svijetu jedinstven, objekt - reći će Plenković o jedinstvenom podrumu s arhivskim vinima na svijetu.

Inače, treba istaći i da Zlatan Plenković njeguje vina u 70 metara dubokom podrumu u brdu podno vrha Sveti Nikola koji pitome dijelove Hvara dijeli od divljih „plaža“ na kojima su ponajbolji vinogradarski položaji.

I tamo se stvara legendarni Zlatan plavac koji ima četiri inačice. Osim bazičnog, Plenković svoje zlatničke njeguje i u barriqueu, a ponajbolji mu je onaj s oznakom Grand cru, kojeg radi od probranog grožđa iz vinograda starijeg od 30 godina. Ima i neobičan poluslatki Zlatan plavac kasne berbe, a od plavca malog radi i Zlatan rose. Plenković dosta polaže i na bijela vina, a trenutno mu je najzanimljivija Zlatan otok Zavala, vino koje uz 50 posto bogdanuše, ima i po 20 posto maraštine i pošipa, te 10 posto prča iz novog vinograda u selu Zavala.

U restoranu Bilo Idro u samoj lučici, gdje smo i mi razgovarali s ovim majstorom vinarskog

Vinograd na južnoj strani otoka Hvara

Kroz staklo se iz arhive gleda podmorje kod Svetе Nedjelje

Pogled na restoran Bilo Idro u lučici Sv.Nedjelje

posla, i sam Zlatan ponekad peče netom ulovljenu ribu. No, nije on majstor samo za vina s Hvara. Na Biokovu ima nasade plavca, zinfandela, a posadio je cabernet sauvignon, cabernet franco i syrahom. Riječ je o za sada nekoliko desetaka hektara na visinama i do 300

metara iznad mora od kojih su oni niži blažeg nagiba, oko 10 posto, a na višima nagib dosiže i 50 posto. Moramo samo reći – svaka čast – U unutrašnjosti Hvara, u mjestu Vrbanj, zasadio je chardonnay, merlot i cabernet sauvignon, a u vrijeme naše posjete krajem kolovoza

Plavac mali

Najznačajnija autohtona sorta Hrvatske. Otpornost na napade glavnih gljivičnih bolesti je dobra. Bobica je debele kožice i čvrste građe s puno sladara. Vino je tamno – rubinaste boje s modrim refleksom, lijepo razvijenog mirisa, krepko je i trpko sa specifičnim okusom. Najbolji vrhunski plavci nastaju na položajima Dingač i Postup na poluotoku Pelješcu, na južnoj strani otoka Hvara, kao i na dobrim položajima na Braćkom i Viškom vinogorju. Dobivaju ime položaja ili se nazivaju nekim drugim imenom. Dingač je prvo a Postup drugo po redu zaštićeno hrvatsko crveno vino (1961/1967). Upornim nastojanjem hrvatskog vinara Miljenka Mike Grgicha koji živi i radi u Napa Valley u Kaliforniji, dokazano je da su sorte grožđa Primitivo i Zinfandel genetski rođaci Plavca Malog

brao se upravo chardoney Vodeći privatni vinar u Hrvatskoj Zlatan Plenković, koji godišnje proda 400 tisuća butelja, i po kvaliteti i količinama svojih vina već nekoliko godina nosi epitet vodećeg privatnog vinara i u regiji. Svoja vina prodaje u Švicarskoj, Italiji, Americi, Sloveniji, Njemačkoj, Austriji, Engleskoj, Nizozemskoj i Rusiji. Nagrade i priznanja više ne može niti nanizati i uvek ističe kako je tradicija ovog dijela otoka Hvara vinogradarstvo i vinarstvo, a njegovi su ga preci među prvima naselili upravo radi vinograda još prije sedam-osam stoljeća. Imanje koje su imali bilo je jako veliko, ali se ono, dijeljenjem nasljedstva, generacijama smanjivalo pa je njemu pripala vrlo mala parcela. Turizam je bio i prvo Plenkovićevo poduzetničko iskustvo. Početni kapital dobio je od oca koji je njemu, bratu i

sestri podijelio imanje kako bi mogli izgraditi kuće i početi primati prve goste.

RAZVIJENA KOOPERACIJA

“Kad sam počeo otkupljivati grožđe od malih vlasnika vinograda, moje veliko zadovoljstvo bilo je to što sam uspio tim marljivim ljudima vratiti vjeru da se vinogradarstvo isplati i da se od njega može živjeti. Na žalost pogrešna poljoprivredna politika desetljećima je uništavala vinograde u svim dijelovima Hrvatske. U Dalmaciji je prije Drugog svjetskog rata bilo posađeno oko 70 tisuća hektara vinograda, a danas nisam siguran imati ih sedam tisuća, zna kazivati Plenković o svojim iskustvima u kooperaciji.” Plenković je ipak, mora se to navesti, u Svetoj Nedjelji uspio zadržati sedam, osam obitelji, a i u tvrtki Zlatan Otok d.o.o. zaposlio je 20-tak ljudi.

Kao što je pronašao idealnu temperaturu od 12 do 16 stupnjeva u podmorskom području, tako je velike inox bačve u kojima čuva vino prije desetak godina preselio u komore izgrađene kao prateći sadržaj uz spomenuti tunel prema Pitvama: “Tu je i jedna komora 12 metara visine, 10 širine i 20 dužine. Da bismo unijeli inox bačve za uskladištanje ukupno 200 tisuća litara vina, morali smo ih unutra i zavarivati. Danas je i to svojevrsna atrakcija, jer se ova vina čuvaju na nadmorskoj visini od oko 450 metara, na konstantnoj temperaturi od 12 stupnjeva.”

Plavac mali 20-tak dana prije berbe

ANTUNOVIĆI DALJSKOM GRAŠEVINOM ODUŠEVILI VINOLJUPCE

- Nasadi ove obitelji su stari četiri i pet godina. Trenutno imaju svoji 5,5 hektara a cilj je vinogradarska proizvodnja na sedam hektara kao i godišnja proizvodnja od 50 tisuća litara vina

Vino graševine je najčešće slarnatožute boje, izraženog mirisa, suho, srednjeg sadržaja alkohola i ekstrakta, ugodno gorkasto i već kao mlado vino razvija sortni miris i aromu istaknute svježine. Nas je upravo taj okus odveo do 35 kilometara od Osijeka udaljenog Dalja. Šampionska nagrada za graševinu u mađarskom Villany pripala je maloj vinariji obitelji Antunović iz ovog mjesta na istoku Hrvatske. Putovanje iz Osijeka traje svega 20-tak minuta i prekrasno Erdutsko vinogorje doslovce iz Dunava iskače u punom svom sjaju. I za vrijeme vladavine Rimljana na uzvisinama uz Dunav uzgajala se vinova loza. Izražajnost svojstvena kraju, slavonska zemlja, rađa najkvalitetnije sorte grožđa kao što su Graševina, Chardonnay, Rajnski rizling,

Graševina i Zeleni silvanac

Silvanac Zeleni porijeklom je s područja srednje Europe, gdje se sve više zamjenjuje sa sortom MÜLLER-THURGAU, hibridom rizlinga i silvana, poglavito u Njemačkoj. Okus vina je ugodan, lagane arome i sa izraženom kiselinom. Iako joj je priljepljen naziv prirodnog, jednostavnog vina, na određenim područjima ova sorta naprosto briljira, i tvori vina složenijeg i zanimljivijeg okusa.

Pretpostavlja se da je graševina porijeklom sa područja srednje Europe, ali se toliko udomaćilo kod nas da je mnogi smatraju autohtonom sortom. U Hrvatskoj je to jedna od najpopularnijih bijelih sorti. Vino graševine je najčešće slarnatožute boje, izraženog mirisa, suho, srednjeg sadržaja alkohola i ekstrakta, ugodno gorkasto i već kao mlado vino razvija sortni miris i aromu istaknute svježine.

- Jasna ispred gradilišta novog podruma a u pozadini je stari čardak, ukras dvorišta

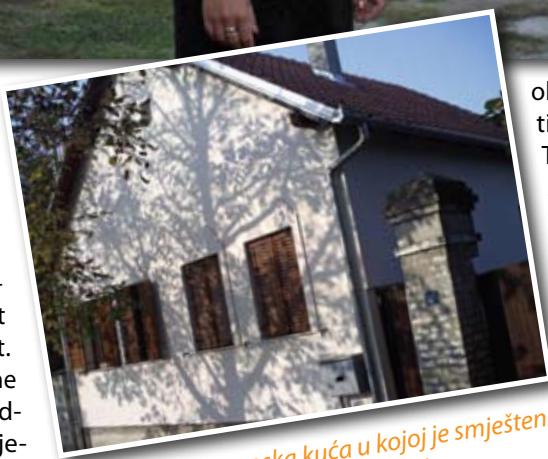
Traminac mirisavi, Pinot sivi, Silvanac zeleni, Ružica kevedinka i Plemenka bijela, te sorte za crna vina koja čine Pinot crni, Zweigelt i Alicante boushet. Ovaj kraj ima idealne uvjete za proizvodnju kvalitetnih bijelih vina. Brojne sorte vinove loze ukazuju na klimatsko-zemljijušnu raznolikost i povo-

Ijan utjecaj umjerene klime, što omogućava uspješan uzgoj i proizvodnju grožđa te dobivanje vina svih kvaliteta

VINOGRADI IZRASTAJU IZ DUNAVA

Dalj smješten na desnoj obali Dunava, u mikroregiji Erdutske kose, na nadmorskoj visini od 89 m idealno je za voćarsko vinogradarsku proizvodnju. Posjetili smo Jasnu Antunović i njezinog oca Tomu u staroj, autohtonoj podunavskoj seoskoj kući gdje je smješten podrum. Nasadi ove

Tradicionalna seoska kuća u kojoj je smješten podrum Antunovićevih

obitelji su stari četiri i pet godina. Trenutno imaju 5,5 hektara a cilj je vinogradarska proizvodnja na sedam hektara kao i godišnja proizvodnja od 50 tisuća litara vina. Trenutno su zaokupljeni građevinski radovima na podizanju novog podruma i punionice.

-Petnaestak posto nasada je crna sorta, pinot crni, a ostalo su bijele sorte graševina, chardoney, zeleni silvanac i muškat. Posadeno je tako sve planski da nam berba traje 15-tak dana godišnje što će biti jako važno u vrijeme kada vinogradi budu u punom rodu, ističe Jasna Antunović-Turk jedna od rijetkih žena vinogradarki na ovom području, a možda i općenito u Hrvatskoj. Vinarija koju grade bit će kapaciteta 75 tisuća litara a mi smo imali priliku kušati mlada vina u još uvijek starom podrumu.

Pinot crni

Ova sorta često se naziva Burgundac. Među poznavateljima vina spominje se kao najromantičnije, bogato poput parfema i slatko i opojno poput zaljubljivanja. Grožđe ove sorte je tanke kožice, stoga je laganog tijela i svjetlike boje. Zahtjeva stalnu njegu i nadzor, posebno zbog osjetljivosti na bolesti. Kako bi se dobilo dobro vino, potrebno je smanjivati urod. Rano zri, te nije pogodno za izrazito toplu klimu. Aroma ovog vina je jako ovisna o području u kojem se uzgaja grožđe.

Antunovići posjeduju kompletну vinarsku opremu, a ove zime i proljeća imaju namjeru nabaviti od mehanizacije što im nedostaje. Prije svega, kako kaže otac obitelji, Tomo, dva starija traktora bi zamjenili s jednim jačim od minimalno 75 konjskih snaga. Nakon što vinogradi i podrum budu u punom kapacitetu trebat će još barem dva radnika. Jednog u podrumu, a drugog

- **Zid ukrašen diplomama s ocjena vina**

u vinogradu. Kako je i njihovo gazdinstvo dio vinske ceste razvit će i dio ugostiteljske

- **Otač Tomo toči nam mladu graševinu**

Muškat bijeli i Chardonnay

Sorta bijeli muškat pripada velikoj obitelji muškata i najplemenitija je njezina sorta. Danas se uzgaja u mnogim zemljama i zauzima površinu od nekih 45 000 hektara. Najvažniji uzgajivači su: Italija (13 500 Ha), Francuska (6 500 Ha), Hrvatska-uglavnom Istra (6 000 Ha), Bugarska, Španjolska, Grčka, Turska, Brazil, Rumunjska, Portugal i Južnoafrička republika. Za loših godina previše razvija kiselost i buquet je previše nametljiv. U nekim slučajevima miješa se s rizlingom, silvancem ili bijelim burgundcem.

Jedna od najvećih prednosti Chardonnaya je njegova varijabilnost, što ga čini vrlo popularnim. U SAD-u se najčešće pravi kao barrique vino. Vino je lagano, voćne aromе i kiselastro. Chardonnay je jedan od najvažnijih komponenti u šampanjcu.

djelatnosti. No, samo u obliku kušaonice za posjetitelje Dalju i podrumu.

KREĆE POPUNA STROJNOG PARKA

Više od 50 posto sredstava su izvor finansiranja iz raznih poticaja i programa a koje imaju namjeru i dalje koristiti. Od opreme nam dosta toga nedostaje, prije svega po red traktora i jedan injektor za deponiranje umjetnog gnojiva, a u kasnijoj fazi i stroj za orezivanje loze, ističu Antunovići.

No, nakon početne euforije u obitelji Antunović su svjesni kako ih čeka izazov tržišta. Osjeća se utjecaj recesije. Konkurenca je velika, ali sigurno je da će se mali vinari morati udruživati.

Tekst i slike: Damir RUKOVANJSKI

CIPAR JE VJERAN JANSEN LINIJI

- Moramo istaći da je Cipar jedan od vodećih golubara u Hrvatskoj već 30-tak godina i da je imao velike uspjehe i s prijašnjim golubovima. Vladimir Cipar je prvak zone u koju spadaju golubari iz Vukovarsko srijemske i Osječko baranjske županije

Šest braće i sestra Jansen svoj su život u prošlom stoljeću posvetili uzgoju golubova i svojoj selekciji koja se danas po njima i tako zove. Nitko se od njih čak i nije ženio i samo su se bavili golumarstvom, odnosno uzgojem, selekcijom i natjecanjem. Ne natječe se već barem 40 godina a njihovi golubovi su još uvijek na cijeni, započinje svoju priču o golubovima pismonošama Vladimir Cipar, ovogodišnji pobjednik osječke zone. Jansen liniju golubova sam kupio od kolege iz kluba, Ante Hercega i s njima obojica postižemo odlične rezultate. Ti primjerici postižu odlične rezultate jednako na svim udaljenostima i nema razlike kada su u pitanju kratke ili duge staze.

Moramo istaći da je Cipar jedan od vodećih golubara u Hrvatskoj već 30-tak godina i da je imao velike uspjehe i s prijašnjim golubovima. Vladimir Cipar je prvak zone

Čipovi zamijenili gumeno prstenje

Vladimir Cipar nam je ispričao i o sadašnjem načinu mjerjenja brzine golubova. Nekada su se golubovima stavljali gumeni prstenovi koji po povratku su bili skidani. Potom stavljani u specijalne satove i komisija je prilikom otvaranja satova bilježila vrijeme kada je prsten umetnut. Danas se koriste posebni čipovi na nozi goluba koje posebna antena s kamerama očita prilikom ulaska u golubinjak. Dalje sve radi kompjutorski program i dobiju se rezultati za sve koji su se natjecali. Njemački inženjer Göcke došao je na ovu ideju 1992. godine, kada su golubovi po prvi puta evidentirani bez gumenog kontrolnog prstena. To je omogućio elektronski čip ugrađen u specijalni nožni prsten. Samo pet godina kasnije 1997. godine, članovi Kluba iz Osijeka i Vinkovaca uvoze iz Njemačke 15 elektronskih uređaja marke "Tipes". Kupovinom ovih uređaja ŠKUGL „Slatonija-77“ i ŠKUGL „Vinkovci-1906“ uvrstili su se među najnaprednije klubove u Europi. Već 2000. godine 20 uzgajivača koji koriste ovakve elektronske uređaje a danas ih u Klubu ima 39 i 4 klupske antene.

- Vladimir Cipar sa ovogodišnjim šampionom

u koju spadaju golubari iz Vukovarsko srijemske i Osječko baranjske županije. Ovi prekrasni golubovi sve uloženo u njih stotruko vrate. Kako izgleda jedno natjecanje? Prva staza bude na kraćoj relaciji. Primjerice u ovoj zoni je prva udaljenost na nekim 220 kilometara, a na kraju se završi s

letom iz Poznana koji je udaljen od Osijeka 770 kilometara. Ove godine golubari nisu imali teških letova kada su u pitanju veliki gubici golubova. Oni se najčešće javljaju kada ih negdje na letu zadesi olujno nevrijeme. Primjerice, pamte od prije nekoliko godina let iz Pasau kada je nevrijeme

- Odmorišta unutar golubinjaka

Najtrofejniji klub u Hrvatskoj od 1991. do 2007. godine.

U svojoj 30 - godišnjoj povijesti Klub je neprekidno provodio organizirana natjecanja golubova listonoša. Natjecanja nisu prekidana ni za vrijeme Domovinskog rata 1991. godine. Od proglašenja neovisnosti, u vremenu od 1991. do 2007. godine u Hrvatskom prvenstvu, Klub je osvajao 10 puta prvo mjesto, a po broju odličja u pojedinačnoj i timskoj konkurenciji, Slavonija-77" najtrofejniji je Klub. Od 1991. godine do danas 6 natjecatelja osvojilo je saveznu titulu velemajstor golubarstva, 4 natjecatelja titulu majstor golubarstva, a čak je 214 golubova osvojilo počasne titule: as, super-as, i stari-as!

uništilo brojna jata golubova.

Prvi sam bio u kratkim, a drugi u srednjim i dugim prugama, priča o ovogodišnjem uspjehu naš domaćin koji živi u istočnom dijelu Osijeka, na području koji se zove Jug 2.. U našoj regiji iza ove Jansen linije odmah su ptice iz linija Desmet i Mulemans. U Hrvatskoj ne znam koje linije ima najviše, ali Osječani su sve više zaokupirani upravo Jansenom, kaže Vladimir.

Lijevo je stari sat za ubacivanje gumenih prstenova, a desno suvremeni elektronski uređaj marke "Tipes".

ulogu u stvaranju dobrih rezultata ima golubar i trener.

Osječki golubari ni hranjenje ne prepusta slučaju. Kupuju gotovu hranu iz Belgije. Posebno se nabavlja hrana za mlade, a posebno za golubove natjecatelje. Hranu proizvodi također nekada poznata golubarska obitelj Shemaher. Moramo priznati da kada govorimo o uzgoju golubova pismonoša, govorimo o izuzetno skupom hobiju. Prijevoz golubova na natjecanja, treninge, kupnja hrane, vitamina Cipra izade godišnje oko osam tisuća kuna.

- Plaćamo po golubaru 800 kuna za cijelo natjecanje, pa to i nije tako mnogo jer ima veliki broj golubara koji se natječu tako da troškovi natjecanja izađu ipak manje nego

Ovo su sve osvojili golubovi Vladimir Cipra

Ovaj umirovljeni osječki taksist, ujedno i jedan od osnivača tamošnjeg kluba SKUGL «Slavonija 77» prije 31 godine ističe da za ovakav uspjeh mora se imati dobro i kvalitetno jato. A odmah potom mora imati zdrave mlade golubove i dobro i kvalitetno hranjeno jato

- Najbolja su tri legla od siječnja do srpnja. Odnosno, to su najzdraviji i najotporniji golubovi. Nakon toga vremena se mužjaci i ženke razdvajaju. Tek na trećem mjestu

li bi izašlo da svaki klub sam organizira svoje natjecanje na svih 13 staza.

Šampion je golub s brojem 41734-2003. Riječ je o mužjaku koji je prvak i zone i kluba, i on što je normalno ide u matično jato. U dosadašnjem je životu, ili kako bi rekli karijeri plasirao preko 15 tisuća kilometara. Odnosno, preletio je daleko više, ali na toliko je kilometara ukupno bio plasiran među 20-tak posto najbržih. Od kluba je dobio zlatni prsten a od saveza medalju.

ŠKUGL «SLAVONIJA 77»

Predsjednik kluba ŠKUGL «SLAVONIJA 77» je Marinko Pavičić, tajnik Josip Kraus, blagajnik Veselko Perić, a potpredsjednik Ante Herceg. Imaju bogatu povijest, a o rezultatima i sve-mu vezano za njihov rad možete pročitati na www.skuglslavonija-77.com. Povijest organiziranog natjecanja golubova listonoša u Osijeku započela je 1970. godine, kada se nekolicina uzgajivača golubova listonoša izdvojila od tadašnjeg osječkog Društva za uzgoj golubova, ptica, kunića i peradi. U siječnju 1971. godine osnovali su prvi Klub uzgajivača golubova listonoša u Osijeku. Dali su mu ime „Osijek“. Dana 15.siječnja 1977. godine održana je osnivačka skupština u Osijeku, na kojoj je utemeljen Športski klub uzgajivača golubova listonoša " Slavonija 77" Osijek. Veliki korak u razvoju golubarstva Klub je učinio 1994. godine, kada je iz Njemačke uvezao specijalno vozilo za prijevoz golubova listonoša, koji je mogao prevoziti više od 2000 golubova. Klub je vozilo kupio vlastitim sredstvima, prikupljenih donacijama. Najviše sredstava tom prilikom donirala je Tvrta „GRAVIA“ iz Osijeka. To je bio prvi specijalni transporter za prijevoz golubova listonoša u Hrvatskoj. Godišnji fond golubova u klubu kreće se stalno između 6.000 i 8. 000 komada. Godine 2002. kupljen je veći transporter kapaciteta 2750 golubova i prikolica za oko 2000 golubova. Oba vozila kupljena su zajedničkim sredstvima Kluba „Slavonija-77“ iz Osijeka i Kluba Vinkovci-1906“ iz Vinkovaca. I ovom prigodom Tvrta „GRAVIA“ donirala je na račun Kluba značajnija novčana sredstva.

Njegova je naredna uloga rasplod i on je peti golub u golubnjaku Vladimira Cipra koji na taj način odlazi u zaslženu mirovinu. Letiti će samo okolo kuće kako bi održavao kondiciju koja je potrebna i rasplodnim golubovima. Cipar se i danas sjeća goluba Lisko, koji mu je bio ipak najuspješniji. On je bio prvak kluba 1983.godine. Nažalost, njegova potomstva nema više. No, svjesno je prilikom mijenjanja uzgojne linije sve dosadašnje riješio pa se oni nalaze kod drugih golubara. Pokazujući svoje pehare i diplome sjeća se i Starog asa koji je preletio 23 000 km. Iako sada ima liniju Jansen potrebno je stalno osvježavanje kako golubovi ne bi, kako se kaže, otišli u krv. Da ne bi previše bili križani u srodstvu. Iz toga razloga kupio je jednu Desmet i jednu Mulemans ženu.

Tekst i slike: Damir RUKOVANJSKI

- Suvremeni plastenik s punom opremom na ergeli Višnjica.

DOSADAŠNIM PROGRAMOM RAZVITKA POVRĆARSTVA GOTOV DA NIJE NIŠTA NAPRAVLJENO PA JE NA SNAZI DORAĐENI PLAN OD KOJEG SE OČEKUJU VELIKI REZULTATI

MORAMO POVEĆATI POVRŠINE POD PLASTENICIMA I STAKLENICIMA

- Najveći problem ljudi imaju sa zemljištem pa teško zasnivaju nove površine, a ograničavajući čimbenik i nekontroliran i prekomjeran uvoz povrća i nepostojanje proizvođačkih organizacija, ali glavni razlozi slabe realizacije Operativnog programa leže u maloj kreditnoj sposobnosti potencijalnih investitora

UHrvatskoj je na snazi pravila Operativnog programa za razvoj povrćarstva kojim je bila obuhvaćena analiza stanja u proizvodnji povrća u našoj zemlji. Analizirani su ograničavajući čimbenici i mjere poljoprivredne politike a pobrojani su ciljevi Operativnog programa, osigurana su finansijska sredstva za kreditiranje projekata putem HBOR-a i osigurano je jamstvo za kreditiranje razvoja povrćarske proizvodnje od strane HAMAG-a.

Namjena ovog operativnog

programa bila je potaknuti restrukturiranje proizvodnje povrća u Republici Hrvatskoj, uz osiguranje postizanja osnovnih ciljeva kao što su: povećanje površina pod povrćem s ciljem ostvarenja kontinuirane i samodostatne proizvodnje povrća, osiguranje preduvjeta u okviru zemljишne politike, sustava potpore proizvodnji, osiguranja povoljnih razvojnih kreditnih linija, edukacije proizvođača, povećanje i organiziranje prodajno-doradbenih i skladišnih kapaciteta.

NISU POSTIGNUTI OČEKIVANI REZULTATI

I osnovni zaključak je - dosadašnjom provedbom Operativnog programa nisu postignuti očekivani rezultati te se nameće potreba za određenim izmjenama i dopunama kako bi se na taj način potaknula veća zainteresiranost proizvođača s ciljem povećanja proizvodnih površina pod povrćem i cvijećem i revitalizirale postojeće površine u svrhu osiguranja samodostatnosti proizvodnje, povećanja kvalitete proizvodnje i konkurentnosti domaćih

proizvođača povrća te usklađivanje s europskim pravilima proizvodnje u sektorima povrćarstva i cvjećarstva.

I došlo je do promjena i danas imamo program razvoja povrćarstva i cvjećarstva do 2012. godine

Povjerenstvo za provedbu operativnog programa za razvoj povrćarstva je tijekom 2007. godine zaprimilo svega 52 zahtjeva ukupne vrijednosti 49.079.133,44 kuna. Odbijeno je svega 3 zahtjeva. Ustvari bilo je odbijeno 10, ali je sedam njih nakon dopune dobilo zeleno

svjetlo.

U istom vremenskom razdoblju, poslovne banke putem kojih se, prema odredbama Operativnog programa, finančiraju projekti iz Operativnog programa, odobrile su kredite za još devet programa. Najviše ih je odobrila Privredna banka, no, pojedinačno najveći kredit odobrila je Slavonska banka d.d. iz Osijeka.

Najveći problem ljudi imaju sa zemljишtem pa teško zasnivaju nove površine, a ograničavajući čimbenik i nekontroliran i prekomjeran uvoz povrća i nepostojanje proizvođačkih organizacija, ali glavni razlozi slabe realizacije Operativnog programa leže u maloj kreditnoj sposobnosti potencijalnih investitora. Najčešće je problem nepostojanje ili nedovoljna imovina za zalog kredita, dokazivanje statusa proizvođača kroz valjane knjigovodstvene podatke. Veliki problem na koji su nailazili su i to što su mogući investitori opterećeni nerijesenim vlasničkim odnosima, a ako je poljoprivredno zemljište u vlasništvu države nisu imali valjane ugovore o koncesiji ili otkupu. Međutim, ima i subjektivnih razloga kao što su sklonosti investitora da manje investicije financiraju iz vlastitih sredstava, iako ista tada nije u cjelini tehnički izvedena do kraja, te da za tako formirane manje investicije ne ulaze u kreditni odnos obzirom na složenost i razmjerno duži rok do odobrenja jamstva i kredita. A nedorečen je i hrvatski Zakon o gradnji u dijelu koji se odnosi na jednostavne građevine kao što su plastenici.

PROGRAM PROŠIREN NA CVJEĆE, JAGODE I GLJIVE

Nakon raznih premišljanja i rasprava program je i na uzgoj jagoda, gljiva, cvijeća i ukrasnog bilja, a financiranje programa pri HBOR-u treba provoditi izravno i preko poslovnih banaka s kojima HBOR ima ugovor o suradnji, a prema posebnom programu prilagođenom potrebama Izmjena i dopuna Operativnog programa za ra-

Cilj je i što je moguće više ljudi zaposliti u ovakvoj proizvodnji

zvoj povrčarstva – Operativni program za razvoj povrčarstva i cvjećarstva 2008. – 2012. Pored navedenih problema uočenih u dosadašnjem načinu provođenja Operativnog programa, potrebno je izvršiti i izmjene i dopune Operativnog programa obzirom na članak 4. Pravilnika o provedbi modela kapitalnih ulaganja u poljoprivredi i ribarstvu („Narodne novine“, broj 66/08) kojim su utvrđene potpore za pojedina kapitalna ulaganja, a posebno je utvrđena potpora za II. skupinu – složene investicije, koje moraju biti sukladne, odnosno odobrene u sustavu Operativnog programa iz područja poljoprivrede i ribarstva koji provodi Vlada Republike Hrvatske.

Time se ovaj Operativni program stavlja u vezu s spomenutim Pravilnikom te je stoga nužno izvršiti promjene na način da se osigura nastavak provedbe u dijelu kreditiranja investicija u proizvodnju povrća i cvijeća iz sredstava HBOR-a izravno i preko poslovnih banaka s kojima HBOR ima ugovore o suradnji, utvrde složene investicije koje spadaju u II. skupinu prema članku 4. Pra-

vilnika te da se za financiranje projekata složenih investicija, pored kreditiranja iz sredstava HBOR-a, otvori mogućnost da se takve investicije financiraju i iz vlastitih sredstava investitora ili uz finansijsko praćenje od strane ostalih poslovnih banaka ili kombinacijom navedenih izvora.

OSTVARITI SAMODOSTATNOST

Cilj je površine pod povrćem povećati, napose proizvodnju u zaštićenom prostoru da bi se ostvarila samodostatna i kontinuirana proizvodnja povrća za potrebe hrvatskog tržišta i izvoza. Treba svakako osigurati preduvjete u sklopu zemljišne politike, sustava potpore proizvodnji, osiguranja povoljnih razvojnih kreditnih linija, edukacije proizvođača, ali i svakako povećati i organizirati prodajno-doradbene i skladišne kapacitete. Potrebno je provesti prilagodbu svih oblika potpore u sektoru povrčarstva, a i aktivirati domaću sjemensku proizvodnju povrća, osobito za sorte kupusnjača, salata i drugog povrća s vlastitim osnovnim sjemenom.

Ne smije se zaboraviti i da je potrebno uskladiti hrvatsko zakonodavstvo sa zakonodavstvom Europske unije. Osobito treba definirati proizvođačke organizacije i poticati njihovo formiranje kao budućih nositelja sustava tržnog reda za voće i povrće po ugledu na tržni red za voće i povrće u Europskoj uniji, a treba uvesti nove tržne standarde kakvoće povrća po kriterijima koje je utvrdila Europska unija.

Nositelji razvoja svakako trebaju biti poljoprivredna gospodarstva koja djeluju kao trgovачka društva, obrtnici, poljoprivredne zadruge ili fizičke osobe koji kreditnim sredstvima namjeravaju uzgajati povrće i cvijeće na novim proizvodnim površinama ili obnoviti postojeće. Tko sve pripada pod pojam Poljoprivredna gospodarstva prema Zakonu o poljoprivredi najbolje je provjeriti na www.hn.hr, u „Narodnim novinama“, broj 66/01, 83/02).

Što je sve izmjenjeno? Projekti razvoja proizvodnje povrća, gljiva, jagoda i cvijeća koji se kandidiraju za izmjene i dopune Operativnog programa za razvoj povrčarstva – Operativni program za razvoj povrčarstva i cvjećarstva 2008. – 2012. mogu biti financirani kreditom HBOR-a iz Programa za provođenje Izmjena i dopuna Operativnog programa za razvoj povrčarstva – Operativni program za razvoj povrčarstva i cvjećarstva 2008. – 2012., a mogu biti i u okviru ostalih programa kreditiranja HBOR-a ukoliko udovoljavaju uvjetima programa kreditiranja. Mogu se financirati i kreditom poslovnih banaka, vlastitim finansijskim sredstvima investitora, kombinacijom izvora finansiranja.

U provođenju Izmjena i dopuna Operativnog programa za razvoj povrčarstva – Operativni program za razvoj povrčarstva i cvjećarstva 2008. – 2012. prema članku 4. Pravilnika, II. skupinom složene investicije smarat će se podizanje staklenika i plastenika s kompletom opremom za grijanje,

navodnjavanje, osvjetljenje u ukupnom iznosu većem od 750.000,00 kuna. U tu kategoriju idu i pojedinačna ulaganja u povrćarstvo, cvjećarstvo i uzgoj ukrasnog bilja koja zbirno ili pojedinačno po ulaganju iznose više od 1.200.000,00 kuna s namjenom kao što su kupnja poljoprivrednog zemljišta za uzgoj povrća, cvijeća i ukrasnog bilja, podizanje staklenika i plastenika, opremanje i rekonstrukcija staklenika i plastenika (navodnjavanje, grijanje, osvjetljenje i dr.), kupnja poljoprivredne mehanizacije i specijalnih rashladnih transportnih vozila, kupnja opreme za sustav za navodnjavanje, izgradnja akumulacije ili kopanje bunara, kupnja opreme za berbu, čišćenje, sortiranje i pakiranje, izgradnja, adaptacija i opremanje skladišnih prostora ukupne vrijednosti investicije najviše do 3.500.000,00 kn.

NAJMANJE 80 TISUĆA, A NAJVIŠE 3.500.000,00 KUNA

Projekti koji se kandidiraju moraju ishoditi mišljenje nadležnog Županijskog stručnog povjerenstva i Odluku Središnjeg stručnog povjerenstva o prihvatljivosti projekta za realizaciju u okviru Operativnog

opremanje i rekonstrukcija staklenika i plastenika (navodnjavanje, grijanje, osvjetljenje i dr.) su također u programu

programa.

Iznos kredita može biti najmanje 80.000,00 kn, a najviše iznos 3.500.000,00 kn, a krediti se ugovaraju u kunama uz valutnu klauzulu. HBOR može kreditirati cijelokupni iznos predviđenog ulaganja s PDV-om, a rok korištenja je do 24 mjeseca.

Ograničenje počeka i roka otplate kredita u tri kategorije:

1. kategorija: poček 1 godina + 5 godina otplate kredita za investicijska ulaganja 80.000 – 350.000 kuna
2. kategorija: poček 2 godine

+ 8 godina otplate za investicijska ulaganja 350.001 – 1.500.000 kuna

3. kategorija: poček 2 godine + 10 godina otplate za investicijska ulaganja 1.500.001 – 3.500.000 kuna. Kamate za krajnje korisnike su 4% godišnje, a naknada za obradu zahtjeva je 0,8% jednokratno na iznos odobrenog kredita. Naknada za rezervaciju sredstava je 0,25% godišnje na neiskoristeni iznos kredita, počevši po proteku 30 dana od datuma ugovora o kreditu.

Kao sredstvo osiguranja HBOR

Pod hitno treba uspostaviti i hrvatsku proizvodnju sjemena i rasada

prihvaca mjenice i zadužnice, zalog ili fiducijski prijenos vlasništva na imovini uz policu osiguranja imovine vinkulirane u korist HBOR-a, bankarska jamstva, jamstva HAMAG-a i druge uobičajene instrumente osiguranja u bankarskom poslovanju.

Krajnji korisnik koji realizira kredit putem poslovne banke dogovara instrumente osiguranja s poslovnom bankom. Podnositelj zahtjeva podnosi područnoj službi HZPSS-a zahtjev za obilazak gospodarstva podnositelja zahtjeva za kredit i Popis obvezatne dokumentacije, a djelatnik HZPSS-a popunjeno i ovjeren upitnik za podnosioca Zahtjeva uz priloženu dokumentaciju dostavlja Stručnom terenskom Povjerenstvu. Stručno terensko Povjerenstvo šalje pisano preporku o podnosiocu Zahtjeva za kredit Povjerenstvu za provedbu izmjena i dopuna Operativnog programa za razvoj povrćarstva – Operativni program za razvoj povrćarstva i cvjećarstva 2008. – 2012. Temeljem odluke Povjerenstva za provedbu Operativnog programa investitor podnosi Zahtjev za kredit kod HBOR-a ili kod poslovnih banaka koje imaju ugovor s HBOR-om. U slučaju Odluke o odobrenju kredita, Zahtjev za izdavanje jamstva uz pripadajuću dokumentaciju HBOR ili poslovna banka upućuju HAMAG-u na razmatranje. Nakon odobrenja kredita od HBOR-a i jamstva od strane HAMAG-a, HBOR zaključuje Ugovor o kreditu s korisnikom kredita, ili po ugovoru s poslovnom bankom odobrava korištenje sredstava HBOR-a, a poslovna banka zaključuje Ugovor o kreditu s korisnikom. Da bi to sve uspjeli Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvijanja mora osigurati provedbu svih propisa koji uređuju ove odnose, osigurati novčana sredstva za isplatu povrata kapitalnih ulaganja, te zajedno s Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva razmotriti mogućnost da za pojedine zahvate,

Neriješeno pitanje zemlje je najveći problem

odnosno gradnju građevina za poljoprivredne djelatnosti, nije potrebno ishoditi odgovarajuće odobrenje za gradnju, a i zajedno s Hrvatskim zavodom za poljoprivrednu savjetodavnu službu osigurati provedbu Programa u svim dijelovima i

fazama. No, mora se zajedno s Hrvatskim zavodom za poljoprivrednu savjetodavnu službu radi na organiziranju i promidžbi provedbe programa. HAMAG sukladno uvjetima jamstvenog programa „Poljoprivreda“ osigurava izdavanje

jamstava do najviše 50 % glavnice kredita od najviše 3,5 milijuna kuna, za poduzetnike koji nemaju dovoljnu vrijednost u imovini i drugim instrumentima osiguranja. Za poduzetnike koji imaju vlastitu imovinu izdavat će se jamstva za razliku

vrijednosti.

Hrvatski zavod za poljoprivredni savjetodavnu službu mora stručno pratiti investitora od prve zamisli do ostvarenja projekta i aktivno sudjelovati pri uspostavi proizvodnje.

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva u okviru nadležnosti surađuje u realizaciji Operativnog programa tako da za pojedine zahvate odnosno gradnju građevina za poljoprivredne djelatnosti nije potrebno ishoditi odgovarajuće odobrenje za gradnju.

Ministarstvo regionalnog razvoja šumarstva i vodnoga gospodarstva u okviru nadležnosti surađuje u realizaciji Operativnog programa u dijelu koji se odnosi na korištenje voda u poljoprivredne svrhe i obračuna ostalih vezanih naknada po Zakonu o vodama. Na fotografijama koje slijede ovaj tekst su detalji s ergele Višnjica i njihova plastenika u kojem je proizvodnja na zavidnom nivou

L.FILOPOVIĆ

K V A L I T E T O M D O U S P J E H A

Osijek, Josipa Andrića 4
Tel. 385 31 202 990,
208 955, 208 950, 202 989
pumpa-servis@pumpa-servis.hr
www.pumpa-servis.hr

GIBLJIVA CRIJAVA

Proizvodnja
gibljivih crijeva
u industriji

PROFESIONALNI ALAT

Trgovina
profesionalnih
alata i opreme,
pumpi i hidraulike

SERVIS

Servis pumpi,
hidraulike
i pneumatike

MORA SE DOBITI PČELA OTPORNA NA VAROU

- Sada se ispituje feromon kako bi se isti oslobođio na europskoj pčeli i time odbila privlačnost varoe destruktur, stvarajući kroz niz generacija otpornost pčela, da bi se dobole pčele za uzgoj potpuno otporne na varou

dr.sc. Denis
Anderson

Cetverogodišnja istraživanja varoe dr. Denisa Andersona iz Cambere (Australija), počevši od 1989. godine pa nadalje, na pčelama Novog Zelanda, Nove Gvineje, Jave, Njemačke, u ukupno 32 zemlje svijeta, po-

kazala su da postoji 20 podvrsta varoa azijske pčele. Dvije podvrste se razlikuju i to:

1. Varoa Jakopsoni (Varoe Jacobsoni) mala varoa i 2. Varoa destruktur (Varoe destructor) velika varoa, po Andersonu Varoa nazvana Jakopsoni je zapravo varoa destruktur po Andersonu. Samo dvije od 20 podvrsta varoa napadaju europsku pčelu i to:

- korejska destruktur podvrsta i
- japansko-tajlandska destruktur podvrsta. Mala podvrsta nema sposobnost razmnožavanja na europskoj pčeli. Izvjesna još neodređena kemijska tvar – feromon europske pčele privlači varoe destruktur, koja odgovara feromonu urođenog domaćina azijske pčele, dok malu varou (Varou Jakobsoni) ne privlači taj feromon. Sada se ispituje taj feromon kako bi se isti oslobođio (odstranio) na europskoj pčeli i time odbila privlačnost varoe destruktur, stvarajući kroz niz generacija otpornost pčela, da bi se dobole pčele za uzgoj potpuno otporne na varou. Moguće je pospješiti polaganje jaja

- Jedan od biotehničkih postupaka jest i isijecanje radiličnog legla

varoe prije poklapanja trutovskog i radiličnog legla dimljenjem zajednica u proljeće entomatom, poslije čega se isiječe leglo i uništi. Okvir građevnjak je normalni, standardni okvir košnice s kojim se tipom košnice inače pčelari, bez uvučenih žica, piše Anderson na pčelarskom internetskom biltenu beedata.com. U okvir se uzdužno po sredini okvira ugraditi letvica i u jedan pregradak se stavi satna osnova, a u drugi samo na vrhu početna traka od satne osnove, širine svega jedan centimetar, ili se u oba odjeljka stave samo trake. Obično se u košnicu stave tri takva okvira i to jedan u sredini legla, a ostala dva da budu kao krajnji okviri do stranica košnice. Pčele za 2-3 dana izgrade trutovsko sače, bez obzira na to što su trake za radilično sače, koga izrade na cijelom okviru. Matica će u daljnja 2-3 dana zaleći to trutovsko sače. Poslije najkasnije 5-7 dana sače treba izrezati, a ostaviti ponovno samo trake, radi nastavka postupka. Ukoliko se u roku 5-7 dana sače ne bi izrezalo, pčele bi nepotrebno trošile mlječ na trutovsko leglo. S izmjenom tri okvira građevnjaka u razmaku od 5 dana u vrijeme razmnožavanja varoe, varoa će se smanjiti za 50 posto. Ovaj postupak se naziva uzgojno-biološka metoda uništavanja varoe ili fizičko uništavanje varoe. Moguće je pospješiti polaganje jaja varoe prije poklapanja trutovskog i radiličnog legla dimljenjem zajednica u proljeće fenotiazinom, poslije čega se isiječe leglo i uništi.

SUZBIJANJE VAROE ISIJECANJEM RADILIČNOG LEGLA

Jedan od biotehničkih postupaka jest i isijecanje radiličnog legla. Isijecanje radiličnog legla u proljeće moguće je skoro u potpunosti

odstraniti varoe u pčelinjoj zajednici. Matica se ograniči na jedan okvir i kada je leglo pokriveno, matica se prebací i ograniči na drugi okvir. Prije izvođenja i jedne mlade pčele, leglo se isiječe i spali. Postupak se ponovi na nekoliko takvih okvira i stare varoe budu uništene. Postupak se ne smije oduljiti, jer bi zajednica zbog nedostatka mlađih pčela znatno oslabila, pa i uginula, stoji u beedata.com

ISIJECANJE TRUTOVSKOG LEGLA

Moguće je i isijecanje trutovskog legla ili samo izrezivanje trutovskog legla tako da se odsjeku samo glave trutova, kad je trutovsko leglo stara 13-14 dana, odnosno poklopljeno približno 8 dana, a pčele će same očistiti sače.

SUZBIJANJE POMOĆU OKVIRA ZA LOVLJENJE VAROE

Jakovljev (1998.) u kasno proljeće izvadi iz nekoliko košnica sve okvire s poklopljenim radiličnim leglom i okvire pred samo poklapanje legla i pčelama, ali bez matice, i smjesti u praznu košnicu. S obzirom na to da nemaju maticu, među pčelama ne dolazi do međusobnog trvanja, piše u internetskom biltenu. Kako na nekom okviru bude i pokoje tek položeno jaje, pčele izvedu sebi novu maticu, koja počne polagati jaja kad na okvirima više nema starog pčelinjeg legla ni varoa. Tada ubaci u košnicu 1-2 okvira s mladim nepoklopljenim leglom, koji se nazivaju okviri za lovљenje varoe, u koje se skuče sve varoe radi polaganja jaja. Kad je leglo poklopljeno, okvir za lovљenje se izvadi i sače pretopi. Jednokratnom upotrebotom ovog okvira, uklanja se približno 80 posto varoa. Postupak se može ponoviti nakon 5-6 dana.

Pripremio: A.JAKIĆ

NAJKVALITETNIJI HRANIDBENI PROGRAM ZA SVINJOGOJSTVO

"PORCON"

- Prasilišta, ograde,
- Boksovi za krmače
- Optimalan dizajn
- Čvrsta konstrukcija

PROGRESIVNO FARMARSTVO

SISAK, SAVSKA 4

TEL. 044/743 100, 743 101

FAX. 044/743 102

progresivno-farmarstvo@sk.t-com.hr

"VERBA"

- ✓ Štedne hranilice za svinje
- ✓ Masivna izrada
- ✓ Garancija kvalitete
- ✓ Niska konverzija = od 2,36 kg

"FANCOM VENTILACIJA"

- ✓ Automatska ventilacija
- ✓ Dugotrajni ventilatori, garancija dvije godine
- ✓ Kontrolori za optimalnu klimu za sve farme
- ✓ Kontrola grijanja, rashladivanja i ventilacije po potrebi

SILOSI

TRANSPORTNI SISTEMI VAGE ZA MJEŠAONE LAGUNE ZA GNOJOVKU

VETERINARSKA OPREMA

KOMPLETNA OPREMA ZA SVE TIPOVE FARMI

KONIKOM

NAJBOLJE ZA VAŠ DOM

PROVJERITE NAŠU PONUDU
I KUPUJTE U WEB SHOPU
www.konikom.hr

Cijene vrijede za gotovinsko plaćanje, kreditne kartice, čekove do 5 rata i umirovljeničke kredite do 6 rata.

KLIMA UREĐAJI

2.5 kW	1.999 kn	<small>36 56 km 60 33 km</small>
3.5 kW	2.199 kn	<small>36 61 km 60 37 km</small>
4.5 kW	2.899 kn	<small>36 81 km 60 48 km</small>
6.0 kW	3.399 kn	<small>36 94 km 60 57 km</small>
7.0 kW	5.999 kn	<small>36 167 km 60 100 km</small>
2.0 kW MOBILNA	1.899 kn	<small>36 53 km 60 32 km</small>

2.5 kW x 2 DUAL	4.999 kn	<small>36 139 km 60 83 km</small>
3.5 kW x 2 DUAL	5.599 kn	<small>36 156 km 60 94 km</small>

KONČAR

3.5 kW	1.999 kn	<small>36 56 km 60 33 km</small>
--------	-----------------	--------------------------------------

cool	2.5 kW	1.899 kn	<small>36 53 km 60 32 km</small>
------	---------------	-----------------	--------------------------------------

3.5 kW	2.085 kn	<small>36 58 km 60 35 km</small>
---------------	-----------------	--------------------------------------

Panasonic	2.5 kW	2.800 kn	<small>36 78 km 60 47 km</small>
------------------	---------------	-----------------	--------------------------------------

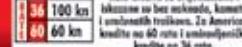
3.5 kW	2.599 kn	<small>36 72 km 60 43 km</small>
---------------	-----------------	--------------------------------------

3.5 kW	2.999 kn	<small>36 83 km 60 50 km</small>
---------------	-----------------	--------------------------------------

UVJETI PLAĆANJA

ČEDNO - do 12 mjes.
KARTICE - mogućnost platnja do 60 mjes.
SINDIKALNI KREDITI - do 12 mjes. (bez Končara i Jamstva)
UMIROVLJENIČKI KREDITI - od 6 do 36 mjes. (bez Končara i Jamstva)

KREDITNE KARTICE

Rate kredita su orijentacione!
Isključuju se bes rokova, komerciјalni
i ambiciozni trešnjici. Za American
kredite od 60 mjes. i umirovljenički
krediti od 36 mjes.

www.konikom.hr

Eurowolf

Germany

www.acm-mehanizacija.hr
www.foton-perkins.com
www.euro-wolf.com

ISKORISTITE OVU JEDINSTVENU PRILIKU!

**POVRAT KAPITALNIH
ULAGANJA JE -40%**
75 ks
105.000 kn*

EuroWolf 754/4WD

Motor: 4 cilindra, 75 kS

Pogon: 4 x 4

 Perkins Licence

*Isporuka odmah

*PDV i grijana kabina su uključeni u cijenu.

Tel: 01/6621 311, Mob: 091/6608 092

DISTRIBUTERI:

Banjavčić d.o.o., Karlovac, 047/641-290
Santini d.o.o., Vinkovci, 032/308-340

Panex agm d.o.o., Čakovec
Agronom d.o.o., Požega, 034/319-051
Džambo trade d.o.o., Virovitica, 033/730-764
Danijel d.o.o., Pleternica, 034/311-087
Val-ma d.o.o., Križ, 01/2820-627
Mar d.o.o., Bjelovar, 043/251-021
Adria panos d.o.o., Osijek, 031/351-235